

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ  
Б.БЕЙСЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ**

**Заң институты**

**Күндізгі оқыту факультеті**

**Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы**

**Қ. Моңай**

**«ФИЛОСОФИЯ» ПӘНІ БОЙЫНША  
ТЕСТІЛЕР ЖИНАҒЫ**

**ҚАРАҒАНДЫ – 2018**

**Қ. Монай**

**«ФИЛОСОФИЯ» ПӘНІ БОЙЫНША  
ТЕСТ ЖИНАҒЫ**

**«ФИЛОСОФИЯ» ПӘНІНЕН АРАЛЫҚ БАҚЫЛАУҒА ДАЙЫНДАЛУҒА  
АРНАЛҒАН**

**ҚАРАҒАНДЫ – 2018**

## **ОӘЖ 091**

Қазақстан Республикасы ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясының оқу-әдістемелік кеңесінің шешімі бойынша басылды.  
Хаттама № « 6 » 15.02. 2018 жыл.

Пікір жазғандар:

Қазақстан Республикасы ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы сырттай оқыту факультетінің бастығы, ф.ғ.к., полиция полковнигі А.Е. Қабдуев.

Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университетінің философия және психология факультетінің деканы, ф.ғ.к., Д.Б.Құсбеков.

«Философия» пәні бойынша тестілер жинағы;

Аралық бақылауға дайындалуға арналған.

Қарағанды, 2018-50 бет.

Сіздердің назарларыңызға ұсынылып отырған тестілік тапсырмалар жинағы «Философия» пәні бойынша аралық бақылауға дайындалуға арналған толық жинақтардың бірі болып табылады. Сіздерге оқып, зерделеу үшін тест сұрақтары бірнеше нұсқада берілген. Бұл ойлау қабілеттеріңізді және есте сақтауды арттырады.

Тестілер жинағы жоғары оқу орындарының курсанттарына және студенттеріне «Философия» пәнінен аралық бақылауды сәтті тапсыруға септігін тигізеді деп ойлаймын.

**Құрастырған:** Қазақстан Республикасы ІІМ Б.Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы жалпы білім беретін пәндер кафедрасының оқытушысы, гуманитарлық ғылымдар магистрі, полиция аға лейтенанты Қ. Монай.

## **Пәнді оқытудың мақсаты мен міндеті:**

Оқу пәнінің мақсаты - болашақ мамандардың қазіргі күрделі әрі динамикалық дүние жағдайындағы дұрыс дүниетанымдық бағдарларын қалыптастыруға көмектесу. Тәрбие диалектикасы, өзін-өзі тәрбиелеу, адамгершіліктік тәрбие мен міндеттер туралы мағлұмат беру. Болашақ мамандардың философиялық-дүниетанымдық және методологиялық мәдениетін қалыптастыру.

- аталған пәннің қандай пәндермен байланыстары бар деген сұрақтарға жауап ала отырып, қызметкерлерді адамгершілікке, ішкі және сыртқы пішіні дұрыс болуға, ішкі жан дүниесінің үйлесімділігіне, әділеттілікке және әдептілікке тәрбиелеу;

- еліміздің Конституциясын, заң актілерін, нормативтік-құқықтық құжаттарын және Қазақстан Республикасы Президентінің салықалы саясатын қолдай отырып, курсанттарды қазақстандық патриотизмге тәрбиелеу.

### **Философия пәнін оқыту барысында курсанттар білуі қажет:**

1. Философия пәнінің әлеуметтік-саяси пәндермен байланысын;
2. Қоғамда және саяси орталарда өзін ұстау мәдениетін, кәсіптік этиканың негізгі категорияларын.

### **Философия пәнін оқыту барысында курсанттар істей білуі қажет:**

1. Шығармашылығын дамыта отырып, өздігінен оқу және арнайы әдебиеттермен жұмыс істеуді;
2. Ғылыми-зерттеу жұмыстары барысында пайда болатын және терең кәсіби білімді қажет ететін мәселелерді шеше білулері керек;
3. Әлеуметтік-гуманитарлық және жаратылыстану білімдерінің методологиясының негізінде қазіргі кезеңдегі теория мен практиканың шындықтарын түсініп талдай білулері керек;

## 1-Тақырып.

### ФИЛОСОФИЯ ПӘНІ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТЕРІ

#### 1-Нұсқа

#### 1. Көрсетілген пікірдің қайсысы дұрыс:

- A) адамның психикасын миды есепке алмай зерттеуге болады;
- B) адамның бас миын зерттеп, сананың мәнін толық түсінуге болады;
- C) машина да санамен ұғып, ойлай алатынын білдіреді;
- D) адамның қоғамдық жаратылысын, оның еңбегінің қоғамдық сипатын талдамай сананың мәнін түсіну мүмкін емес;
- E) сана қоғамдық жағдайға тәуелсіз пайда болады.

#### 2. Философияның негізгі мәселесінің дәл мағынасын көрсетіңіз:

- A) материяның бастапқы екендігі және рухтың одан тәуелділігі;
- B) ойлаудың болмысқа қатынасы;
- C) дүниені тану қажет пе;
- D) философиялық бағыттардың, өз көзқарастарын насихаттау күресі;
- E) материя және сана ұғымдарын қарсы қою.

#### 3. Дүниеге мифологиялық көзқарастың мәні:

- A) дүниені ұғынудың эпсаналығы, бірлігі, біртұтастығы;
- B) дүниені жоғарғы және төменгі өмір сүру салаларына бөлу;
- C) адам мен табиғатты бір-біріне қарсы қою;
- D) дүниенің субстанциялық бастамасын мойындау;
- E) бір құдайдың әлемдік күшіне сену.

#### 4. Философия қай кезде пайда болды:

- A) б.д.д. VIII-VII ғғ.
- B) б.д.д. IV-III ғғ.
- C) б.д.д. IX-VI ғғ.
- D) б.д.д. VI-V ғғ.
- E) б.д.д. VII-VI ғғ.

#### 5. Бар дүниені бір принциптік негізде түсіндіру:

- A) дуализм;
- B) плюрализм;
- C) пантеизм;
- D) монизм;
- E) гилозоизм;

#### 6. Философияға дейін қандай екі көзқарас болды:

- A) софистикалық және метафизикалық;
- B) мифтік, диалектика;
- C) диалектика және метафизика;
- D) мифтік, діни;
- E) дін және ғылым.

#### 7. Философия қай елде пайда болды:

- A) Ежелгі Римде;
- B) Ежелгі Қытайда;
- C) Ежелгі Үндістанда;
- D) Ежелгі Грецияда;
- E) Бір уақытта ежелгі Үнді, Қытай және Греция жерлерінде.

#### 8. Философияның ерекшелігі:

- A) қатаң ғылыми ой-тұжырымдарда;
- B) әлемді, оның жалпыға ортақтығы мен тұтастығында алып тануға тырысу;
- C) анықталмайды;
- D) әлемге деген практикалық қатынаста;
- E) әлемге деген теориялық қатынаста.

#### 9. Философияның қандай анықтамасы мүлдем дұрыс емес:

- A) философия – бұл дүниетаным;
- B) философия – бұл мәдениеттің квинтэссенциясы;
- C) философия – бұл жеке теория;
- D) философия – білімді, ақылдылықты сүю;
- E) философия – қоғам мен табиғаттың дамуының жалпы заңдылықтары туралы ғылым.

#### 10. Философиялық концепцияларды идеализм мен материализмге бөлу қандай негіздерде болды:

- A) болмыс немесе сананың біріншілігі;
- B) универсалдыққа қатынасы;
- C) конвенция негіздері;
- D) дінге қатынасы;
- E) ғылымға қатынасы.

**11. Философиядағы негізгі екі бағыт:**

- A) материализм мен идеализм;
- B) апологетика мен патристика;
- C) метафизика мен диалектика;
- D) реализм мен номинализм;
- E) ғылыми және діни.

**12. Дүниеге көзқарастың тарихи бірінші формасы:**

- A) өнер
- B) дін
- C) миф
- D) философия
- E) мораль

**13. Көзқарастың қанша түрі бар деп саналады:**

- A) төрт;
- B) екі;
- C) үш;
- D) жеті;
- E) бес.

**14. Философия пәні қандай:**

- A) адам;
- B) адам мен қоғам;
- C) табиғат, қоғам, адам;
- D) адамның дүниеге деген қатынасы;
- E) өмірдің мәні.

**15. Дуализм философиясының мәні:**

- A) Табиғат заңдары, адам ой-өрісі арқылы құралады.
- B) Дүние негізі әлемдік ақыл-ойда тұрады.
- C) Дүние адам санасына тәуелсіз өмір сүреді.
- D) Барлығы ақыл-парасатқа негізделген.
- E) Материя және Рух – болмыстың екі негізі.

**16. Аристотель бойынша философия неден басталады:**

- A) жаңалық ашудан;
- B) таң қалудан;
- C) қорқыныштан;
- D) үйренуден;
- E) пікір таластан.

**17. «Ойлаудың болмысқа қатынасы туралы сұрақты» философияның негізгі сұрағы деп санаған кім:**

- A) Платон;

- B) Кант;
- C) Фихте;
- D) Біздің оқытушымыз;
- E) Энгельс.

**18. Канттың пікірінше нағыз философиялық пән болып табылатын төрт сұрақ бар. Көрсетілгендердің қайсысы артық:**

- A) «Адам» дегеніміз не?
- B) Мен неге үміттенем аламын?
- C) Әлемнің түп негізі неде?
- D) Мен нені білем аламын?
- E) Мен не істеймін керек?

**19. Дәстүр «философия» терминін пайда болуын кімге жатқызады:**

- A) Парменидке;
- B) Аристотельге;
- C) Плотинге;
- D) Пифагорға;
- E) Зенонға.

**20. Материяның (табиғаттың) жанды тіршілігі туралы философиялық ілім:**

- A) деизм
- B) теизм
- C) пантеизм
- D) атеизм
- E) гилозоизм

## 2-Нұсқа

### 1. Философияның пәні мен объектісін анықтаңыз:

- A) Адам және оның әлемдегі орны;
- B) Табиғат және оның заңдары;
- C) Қоғамдық-тарихи процестер;
- D) Универсалды заңдар мен принциптер;
- E) Дүние, әлем.

### 2. Дүниеге мифологиялық көзқарастың мәні:

- A) Адам мен табиғатты бір-біріне қарсы қою.
- B) Дүниенің субстанциялық бастамасын мойындау.
- C) Бір құдайдың әлемдік күшіне сенуде.
- D) Дүниені ұғынудың айырғысыздығы, бірлігі, біртұтастығында.
- E) Дүниені жоғарғы және төменгі өмір сүру салаларына бөлу.

### 3. Материалистік бағыт ертедегі грек философиясындағы қай философтың атымен аталған:

- A) Платон
- B) Сократ
- C) Фалес
- D) Демокрит
- E) Аристотель

### 4. Материализмге қарсы философиялық бағыт:

- A) идеализм
- B) эмпиризм
- C) сенсуализм
- D) рационализм
- E) агностицизм

### 5. Философияның қандай анықтамасы дұрыс емес:

- A) Философия – ойдан туған дәуір;
- B) Философия – бұл мәдениеттің квинтэссенциясы;
- C) Философия – бұл жеке теория;
- D) Философия – бұл табиғат пен қоғам жайындағы жалпы заңдар туралы ғылым;
- E) Философия – бұл көзқарас.

### 6. Көзқарастың рефлексивті түрі:

- A) дін
- B) өнер
- C) ғылым

D) философия

E) мифология

### 7. Философия қалыптасты:

- A) бір уақытта ежелгі Үндістан, Қытай, Грецияда.
- B) ежелгі Қытайда.
- C) европада.
- D) ежелгі Грецияда.
- E) ежелгі Үндістанда.

### 8. Дұрыс философиялық пікірді көрсетіңіз:

- A) идеализм – бұл абстрактылы пайымдау;
- B) идеализм – бұл материалдықты анықтайтын бастау;
- C) идеализм – бұл өмір туралы реалистік елес;
- D) идеализм – бұл тұманды, өмір пайымдауынан алыс, өмір прозасын ұмытуға мүмкіндік;
- E) идеализм – дүниенің негізі рухани субстанциясы деп есептейді.

### 9. Дін, миф және философияны не біріктіреді:

- A) рационализм.
- B) гносеологизм.
- C) агностицизм.
- D) дүниеге көзқарастық сұрақтарды құру.
- E) рефлексия.

### 10. Философияның негізгі мәселелері басқаша қалай аталады:

- A) біздің ойымыздың мазмұны қайдан және қалай пайда болады?
- B) ойлау қандай формада жүзеге асырылады және ол материяға қалай қарайды?
- C) адам миы қалай дамыды?
- D) әлем кездейсоқ құбылыстардың қосылу болып табылады ма, әлде заңдылықтарға тәуелді ме?
- E) адамзат өмірінің мәні мен мақсаты неде?

### 11. Көп құдайға табынушылық:

- A) монотеизм
- B) атеизм
- C) политеизм
- D) монизм
- E) гилозоизм

**12. Шығармашылық ойлаудың мәні не:**

- A) Қиялға, қиялдауға қабілеттілік;
- B) тапсырылған алгоритм бағдарламасының шегінен шығу қабілеттілік;
- C) Жаңалық жасау қабілеттілігі;
- D) Сауалдарға жауап беріп, жаңа сауалдарды қою қабілеттілігі;
- E) Қисын ережелеріне келмейтін ойлау.

**13. Философиялық ережені көрсетіңіз:**

- A) Адам және оның жүріс-тұрысы биологиялық заңдармен анықталады
- B) Адамның жүріс-тұрысы оның тектілігімен болжамдалған
- C) Адамның жүріс-тұрысына инстинктер әсер етеді
- D) Адамда саналы мен санадан тыс динамикалық тепе-теңдікте болады
- E) Адам – әлеуметтік жан, бірақ оның жүріс тұрысына биологиялық факторларда әсер етеді.

**14. Антропология – ол...:**

- A) Болмыс туралы ілім;
- B) Сана туралы ілім;
- C) Құндылық туралы ілім;
- D) Адам туралы ілім;
- E) Құдай туралы ілім.

**15. Дін мен діни сананың бірінші негізгі функциясы:**

- A) культты атқару
- B) тәрбиелік
- C) саяси
- D) интегративті, біріктіруші
- E) иллюзорлық-компенсаторлық

**16. Философның басты ерекшелігі болып не табылады:**

- A) ол сол заманның ықпалында болады;
- B) ол өзінің болмысы бойынша сарқылмалы;
- C) ол әрқашан жаңарып және дамып отырады;
- D) ол жалпы және теоретикалық сипатті астанады;
- E) ол көбінесе субъективті болады.

**17. Материалистер үшін біздің санамыздың қайнар көзі:**

- A) объективті әлем;

- B) елестету;
- C) адамның зердесі;
- D) субъектіні түйсіну;
- E) құдай.

**18. Идеализмге қарсы, философиялық бағыт:**

- A) материализм;
- B) эмпиризм;
- C) сенсуализм;
- D) рационализм;
- E) агностицизм.

**19. Не философияның тарихи алдында емес:**

- A) қозқарас;
- B) мифология;
- C) дін;
- D) геометрия;
- E) әлеуметтану.

**20. «Ойлаудың болмысқа қатынасы туралы сұрақты» философияның негізгі сұрағы деп санаған кім:**

- A) Платон;
- B) Кант;
- C) Фихте;
- D) Біздің оқытушымыз;
- E) Энгельс.



## 2-Тақырып.

### ЕЖЕЛГІ ДҮНИЕЖҮЗІ ФИЛОСОФИЯСЫ. ЕЖЕЛГІ ШЫҒЫС ФИЛОСОФИЯСЫ

#### 3-Нұсқа

##### 1. Будда сөзінің мағынасы:

- A) материалдық субстанция;
- B) нұрланған, ояңған;
- C) табиғат заңдылығы;
- D) жанның мәңгілігі;
- E) азап шеккен.

##### 2. Үндістандағы мәдени ой ескерткішіне не жатады:

- A) Ньяя;
- B) Миманса;
- C) Веда;
- D) Санкхья;
- E) Йога.

##### 3. Ежелгі Үнді философиясындағы ортодоксальды мектеп:

- A) моизм
- B) джайнизм
- C) легизм
- D) миманса
- E) даосизм

##### 4.«Адам өмірі азапқа толы, одан құтылу жолы – нирванаға жету» деген пікір қай философияға тиесілі:

- A) джайнизм
- B) даосизм
- C) чарвака-локаята
- D) конфуцийшілдік
- E) буддизм

##### 5. Үнді философиясының көрнекті өкілін атаңыз:

- A) Джина
- B) Сенека
- C) Зенон
- D) Парменид
- E) Лао-цзы

##### 6. Нирвана ұғымы қай философияға қатысты:

- A) Қытай
- B) Үнді
- C) Неміс

- D) Орыс
- E) Вавилон

##### 7. Чарвака-локаята ілімі бойынша:

- A) танымның негізі – дүниені түйсіктер арқылы қабылдау;
- B) адамның жаны ешқашан ыдырамайды;
- C) Құдай адам өмірін де, табиғатты да ретке келтіреді;
- D) материалдық субстанция мәңгілік өмір сүреді;
- E) адам өмірін о дүниеде жалғастырады.

##### 8. Веда жинағындағы философиялық бөлім:

- A) йога
- B) брахман
- C) упанишад
- D) араньяк
- E) самхит

##### 9. Джайнизм ілімінің негізін салушы:

- A) Лао Цзы
- B) Санкхья
- C) Вардхамана
- D) Сюнь Цзы
- E) Сидхартха

##### 10. Буддизмдегі қай термин адам әрекетінің соңғы мақсатын, рухани еркіндікті білдіреді:

- A) нирвана
- B) карма
- C) таным
- D) атман
- E) сенім

##### 11. Буддизм ілімі бойынша:

- A) адам өмірі бір Құдайдың қолында;
- B) Құдайды дәріптеу адамды азаптан құтқарады;
- C) өлі материя мен жанды дүние элементтерінің арасында себептілік бар;
- D) дүниенің материалдық бастамасы бар;
- E) адам өмірінің мақсаты – ғылыми ізденіс.

##### 12. «Рамаяна» қай мәдениеттің көркем-эпостық мұрасы:

- A) Үнді
- B) Жапон
- C) Қытай
- D) Шумер
- E) Мысыр

**13. Буддаға сәйкес адам өмірінің мәні:**

- A) қарым-қатынас;
- B) қоғамда өмір сүру;
- C) азап шегу;
- D) ақиқатқа қосылу;
- E) еңбек.

**14. Қай ежелгі үнді ілімі бойынша дүние екі бастама бірі-зат, екіншісі-жаннан тұрады:**

- A) Миманса
- B) Йога
- C) Вайшешика
- D) Ньяя
- E) Санкхья

**15. Ежелгі Үнді философиясы үшін зор маңызға ие болған:**

- A) мәдениет үстемдігі;
- B) жан мен тән сәйкестігі;
- C) тән тазалығы;
- D) адамның табиғилығы;
- E) адам өзін басқа барлық нәрседен көре білуі.

**16. Материяны жансыз дүние затына жатқызған бағыт:**

- A) даосизм
- B) чарвака
- C) махаяна
- D) хинаяна
- E) жайнизм

**17. Ежелгі Үнді философиясына тән негізгі сипаты:**

- A) о дүние мәселесі, жанның алмасуы;
- B) йоганы денені машықтандыру мағынасында түсіндіру;
- C) адамгершілікке, руханилыққа баса назар аудару;
- D) ұстаздың бет-бейнесін қайта жасауды талап ету;
- E) салт-санаға (дәстүрге) мән беру.

**18. Үнді философиясында адамның тіршілік ету заңын білдіретін ұғымдар:**

- A) карма, сансара;
- B) пуруша, пракрити;
- C) креационизм, провиденциализм;
- D) дао және мокша;
- E) атман және брахман.

**19. Буддизмде азаптан босатылу, барлық адамзат күшінің соңғы мақсатын білдіретін термин:**

- A) нирвана
- B) карма
- C) сенім
- D) таным
- E) атман

**20. Будданың «ізгі ақиқаттарының» ішінде жоғы қайсы:**

- A) азаптану бар;
- B) азаптанудың себебі;
- C) азаптанудан босану;
- D) азаптанудан босануға апаратын жол;
- E) азаптанудан құтылуға болмайды.

#### 4-Нұсқа

1. «Махабхарата» эпикалық дастаны қай елде дүниеге келді:

- A) Ежелгі Қытай
- B) Ежелгі Иран
- C) Ежелгі Греция
- D) Ежелгі Үнді
- E) Ежелгі Рим

2. Ежелгі Үнді философиясындағы «орта жол», «төрт ақиқат» және «сегіздік жол» ілімдерін жасаған:

- A) Патанджали
- B) Улука
- C) Джаймини
- D) Будда
- E) Махавира

3. Ведаларді мойындайтын мектептер:

- A) Джайнизм, йога, ньяя, вайшешика;
- B) Будизм, чарвака локаята;
- C) Чарвака локаята, йога, санкхья;
- D) Вайшешика, джайнизм, буддизм;
- E) Веданта, миманса, санкхья, ньяя.

4. Зороастр діни мәліметтері көрсетілген парсылардың рухани текстілері:

- A) Евангелия
- B) Рамаьяна
- C) Библия
- D) Құран
- E) Авеста

5. Ежелгі Үнді философиясындағы жанның жай таппай жиһан кезуі, бір денеден екінші денеге ұдайы ауысуы туралы ілімге жатады:

- A) авидья
- B) карма
- C) сансара
- D) ахимса
- E) майя

6. Үндістандағы арнайы жаттығуларды талап ететін ілім:

- A) миманса
- B) веда
- C) вайшешика
- D) йога
- E) санкхья

7. Жайнизмнің мақсаты:

- A) жанды денеден ажырату, еркіндік беру;
- B) дүниенің материалдық бастуын іздеу;
- C) табиғатты зерттеуде объективтілікке ұмтылу;
- D) жан мен тән үйлесімділігіне жету;
- E) тақуалық өмірді уағыздау.

8. Көне Үндінің қасиетті мәтіндері:

- A) Библия
- B) Ведалар
- C) Құран
- D) Руналар
- E) Інжіл

9. Буддизмнің ағымы:

- A) махаяна
- B) трипитака
- C) карма
- D) деваяна
- E) сансара

10. Упанишад дегеніміз:

- A) діни өлеңдер жинағы;
- B) орман кітабы;
- C) діни әнұрандар жинағы;
- D) ілімдер жинағы;
- E) қасиетті мәтіндердің (Шрути) философиялық бөлімі.

11. Ежелгі Үнді философиясындағы күш көрсетпеу, тірі жанға зиян келтірмеу:

- A) ахимса
- B) карма
- C) сансара
- D) мокша
- E) нирвана

12. Қытайдағы жазалау тәртібін насихаттаған мектеп:

- A) миманса
- B) легистер
- C) конфуцийшілдік
- D) локаята
- E) даосизм

**13. Қытай мәдениетінің дамуына ықпал еткен еңбек:**

- A) И цзин
- B) Тай бо
- C) Вэй чжен
- D) Юн е
- E) Ли жэнь

**14. Дао дегеніміз, бұл-:**

- A) Қытайдың даму сатысы;
- B) адамның адамгершілік, саяси мінез-кұлқы;
- C) адамның мәдениеті туралы;
- D) бәрін қамтитын дүниетанымдық ұғым, түпнегіз, заң;
- E) әлеуметтік-экономикалық даму жолы.

**15. «Көктем және күз» еңбегінің авторы:**

- A) Мэн-цзы
- B) Дхиша
- C) Конфуций
- D) Махавира
- E) Сюн-цзы

**16. Конфуций мектебі зерттеген мәселелер:**

- A) тәрбие, оқу-білім және оны ұйымдастыру
- B) мәдениетті дамыту
- C) басқару мәселесі
- D) адам және табиғат
- E) адамдар арасындағы қарым-қатынас, тәрбие

**17. «У вэй» ұғымының мағынасы:**

- A) ұстаздың шәкірттермен сұхбаттасуы
- B) көк пен аспан асты тұрғындарының сұхбаты
- C) қоғамдық қызмет
- D) келісім, әрекетсіздік, ештеңеге араласпау
- E) дүниені, қоршаған ортаны өзгерту

**18. «Мейірімділік пен адамгершілік – қылмысқа апаратын жол, ал нағыз қайырымдылық жазалаудан бастау алады» - деген уағыз айтқан мектеп:**

- A) легизм
- B) инь мен ян
- C) моизм
- D) конфуцийшілдік
- E) даосизм

**19. Көне Қытай философиясында көк аспан қалай белгіленеді?**

- A) Ян
- B) Тянь
- C) И
- D) Дао
- E) Тэ

**20. «Табиғат пен адамды басқаратын Көк аспан емес, Дао» деген:**

- A) Сюнь-Цзы
- B) Мэн-Цзы
- C) Мо-Цзы
- D) Кун-Фу-Цзы
- E) Лао-Цзы

## 5 -Нұсқа

### 1. Конфуцийдің тұжырымдауынша халықты:

- A) асыл қасиеттер арқылы басқарып, түзетуге болады;
- B) түзету мүмкін емес;
- C) тек қатаң заң арқылы басқару керек;
- D) тек жазалау арқылы басқару керек;
- E) бақылаудың қажеті жоқ.

### 2. «У син» қай ойшылдардың алғашқы бес элементтік ілімі:

- A) Ежелгі Қытай ойшылдары;
- B) Ортағасырлық Араб ойшылдары;
- C) Ежелгі Грек ойшылдары;
- D) Ежелгі Үнді ойшылдары;
- E) Ортағасырлық Батыс Европа ойшылдары.

### 3. Қытай іліміндегі мінез құлық ережелері мен нормалары:

- A) инь және ян
- B) жэнь
- C) ци
- D) ли
- E) дао

### 4. Қытай мемлекетінің әлеуметтік идеалы «Ізгілікті, асыл ер адам» концепциясын құрушы:

- A) Хан-Фэй
- B) Мэн цзы
- C) Лао цзы
- D) Кун Фу цзы
- E) Мо цзы

### 5. Конфуцийдің этикалық-саяси көзқарастарының мәні неде:

- A) қайырымдылық арқылы басқару теориясында;
- B) жаңа мемлекетті құру жолында;
- C) шындықтың әлеуметтік мәселелері;
- D) билеушінің идеалды образын жасауда;
- E) қоғамның әлеуметтік страификациясын құруда.

### 6. Конфуций философиясындағы «есімдерді өзгерту» нені білдіреді:

- A) атын ауыстыруды
- B) шындықты түзеуді
- C) жеке адамдарды тәрбиелеуді
- D) мұндай ұғым Конфуцийде жоқ

E) діни текстерді аударуды

### 7. Конфуций философиясының негізгі ұғымдарының қатарына жатпайтыны:

- A) ізгілік
- B) білімқұмарлық
- C) дәстүр
- D) әділеттілік
- E) адамсүйгіштік

### 8. Конфуций философиясындағы ізгіліктің орталық қағидасына не жатады:

- A) алтын орта принципі;
- B) құдай мәнін түсіну жолы;
- C) азаптанудан құтылу;
- D) витальды қажеттіліктерді қанағаттандыру;
- E) әр адам үшін өзінікі бар.

### 9. Қытай философиясындағы адамдарды сүю, кішіпейіл болу мағынасын білдіретін ұғым:

- A) инь және ян
- B) жэнь
- C) ци
- D) ли
- E) дао

### 10. Ежелгі Қытай мәдениетіндегі «Лунь юй» трактатының авторы:

- A) Лао-Цзы
- B) Мэн-Цзы
- C) Кун-Фу-Цзы
- D) Чжуан-Цзы
- E) Сюнь-Цзы

### 11. Идеалды (мінсіз) адам, «Кемелденген ер» концепциясын жасаған Ежелгі Қытай философы:

- A) Лао-Цзы
- B) Конфуций
- C) Мэн-Цзы
- D) Ян Чжу
- E) Сюнь-Цзы

### 12. Қарама-қарсылықтың бір біріне ауысуы кімнің принципі:

- A) легизмнің
- B) конфуцийшілдіктің
- C) буддизмнің
- D) даосизмнің
- E) джайнизмнің

**13. «Ли» ұғымы нені білдіреді:**

- A) өзін жақсы көрмеу
- B) үлкенге деген құрмет
- C) атақ құмарлықты
- D) дәстүрлерді, рәсімдерді сақтау
- E) сезімді өшіру

**14. Көне Қытай философиясында жердегі өмірді басқаратын жоғарғы күшке, шығармашылық заңға, біртұтас принципке жатады:**

- A) болмыс
- B) космос
- C) аспан
- D) табиғат
- E) құдай

**15. Қандай Көне Қытай философиялық ілімі мемлекеттік идеология ретінде қабылданған:**

- A) легизм
- B) конфуцийлік ілім
- C) даосизм
- D) маосизм
- E) моизм

**16. Даосизмнің негізін қалаушы:**

- A) Гаутама
- B) Мэн цзы
- C) Лао цзы
- D) Кун Фу цзы
- E) Мо цзы

**17. Ци субстанциясымен бірге әлемнің негізін қалайтын заттардың табиғи заңы. Лао-цзы философиясында осылай аталады:**

- A) инь
- B) дао
- C) ян
- D) ли
- E) жэнь

**18. Кімнің көзқарасы бойынша Дао дүниетаным болып табылады:**

- A) Конфуций
- B) Лао Цзы
- C) Аристотель
- D) Сократ
- E) Платон

**19. Сяо принципі қандай мағынаны білдіреді:**

- A) баланың әдептілігі
- B) адам сүйгіштік
- C) энергия
- D) рәсім
- E) жол

**20. Конфуцийдің «Патша патша болуы керек, төре – төре, әке – әке, бала – бала болуы керек» деген пікірінің мәні:**

- A) есімдерді түзету;
- B) жол;
- C) әрекетсіздік;
- D) әлемге, табиғатқа адамгершілік көзқарас;
- E) қоғамдық дәстүрді сақтау.

### 3-Тақырып.

## АНТИКАЛЫҚ ФИЛОСОФИЯ

### 6-Нұсқа

#### 1. Платонның ілімі бойынша таным процесінің іске асу жолы:

- A) алғашқы идеялар мәнінің ақиқатын адам жанының еске түсіруі арқылы танып білу жолымен;
- B) нақты түсініктер, елестеулер арқылы;
- C) абстракциялық ойлау арқылы;
- D) интуиция арқылы;
- E) практикалық жолмен.

#### 2. Көне грек философиясының соңы мына атпен байланысты:

- A) Августиннің ілімімен;
- B) Рим императоры Юстиниан Афинадағы философия мектептерін жабуымен;
- C) Перипатетик мектептердің жабылуымен;
- D) 12 заңдарды қабылдаумен;
- E) Сенеканың ілімі.

#### 3. Ертедегі грек философиясының негізгі мәселесі не болды:

- A) дүниенің алғашқы бастамасы, ол неден пайда болды;
- B) болмысты кім жаратты;
- C) адам деген не;
- D) құдайлардың бұл дүниедегі ролі қандай;
- E) мифологиялық түсініктердің ақиқаттығы туралы мәселе.

#### 4. Гераклиттің философиясындағы болмыс субстанциясы (алғашқы бастама):

- A) су
- B) жер
- C) ауа
- D) от
- E) төртеуі де

#### 5. Гераклиттің іліміндегі «логос» деген:

- A) табиғаттің белгісіз күштерінің стихиялық көрінісі;
- B) космостың логикалық құрылымына сәйкес қажеттілік, ең жалпы заң;
- C) адамның дүние жайлы ой-пікірі;

D) құдайдың құдіреті;

E) адам өмірін басқаратын дәстүрдің күші.

#### 6. «Бәрі ағады, бәрі өзгереді, қозғалмайтын ештеңе жоқ» деген сөздерді ертедегі грек философтарының қайсысы айтты:

- A) Фалес
- B) Анаксимандр
- C) Анаксимен
- D) Гераклит
- E) Пифагор

#### 7. Әлемге танымал «жебе», «тасбақа» деген апориялар кімдікі:

- A) Зенондікі
- B) Аристотельдікі
- C) Платондікі
- D) Сократтікі
- E) Пифагордікі

#### 8. Платонның ақиқат болмыс туралы ілімінің мәні:

- A) пассивті (әрекетсіз) материя;
- B) құдай;
- C) заттардың тәнсіз мәні болып табылатын идеялар;
- D) болмыс жоқ, тек болмыссыздық қана бар, өйткені шындықтағының бәрі тек өзгермелі ғана;
- E) төрт нәрседе: су, ауа, от, жер.

#### 9. Аристотельдің пікірінше, материя дегеніміз:

- A) жоғалмайды, жоқтан пайда болмайды, мәңгі өмір сүреді;
- B) жеке заттар түрінде ғана өмір сүреді;
- C) заттардан тәуелсіз;
- D) ақиқат болмыс түрінде;
- E) құдайдың жаратуының нәтижесі.

#### 10. Сократтың пікірінше игілік деген:

- A) білім немесе даналық;
- B) ежелгі тақуалық;
- C) көпшілік басшылыққа алуға тиісті пікір;
- D) таңдаулы адамдардың билігі;
- E) материалдық жағдай.

#### 11. Парменистің «Болу не мүлде болмау» деген сөзінің мәні:

- A) болмыссыздық бар дегенге;

- В) болмыс бар, ал болмыссыздық жоқ дегенде;
- С) болмыс пен болмыссыздық бір-біріне өтетін тепе-теңдік;
- Д) екеуі де жоқ, тек барлық нәрсенің қалыптасуында дегенде;
- Е) айтылғанның бәрі бірге.

**12. Протогордың «Дүниедегі барлық нәрселердің анықтаушысы адам» деген сөздерінің:**

- А) онтологиялық маңызы бар;
- В) гносеологиялық маңызы бар;
- С) әлеуметтік маңызы барлығынан;
- Д) аталған үш маңызының бәрі бірге;
- Е) құдайға сенуді негіздеу үшін маңызы бар.

**13. Анаксимандрдың пікірінше, дүниенің алғашқы бастамасы:**

- А) ауа;
- В) су;
- С) от;
- Д) жер;
- Е) апейрон.

**14. Парменидтің пікірінше, болмыс дегеніміз:**

- А) ақыл-оймен танып білуге болатын нәрсе;
- В) сезім мүшелерімен білуге болатын нәрсе;
- С) шындықта бар нәрсе;
- Д) жеке заттар, нәрселер;
- Е) барлық шекті нәрселер.

**15. Анаксименнің пікірінше, дүниенің алғашқы бастамасы:**

- А) су
- В) ауа
- С) от
- Д) жер
- Е) барлық төртеуі бірдей

**16. «Платон менің досым, бірақ ақиқат - қымбат» деген сөзді кім айтты:**

- А) Демокрит
- В) Сократ
- С) Аристотель
- Д) Эмпедокл
- Е) Диоген

**17. «Метафизика» терминін кім енгізді:**

- А) Аристотель
- В) Бэкон
- С) Спиноза
- Д) Локк
- Е) Платон

**18. Идеялар туралы ілімінің авторы:**

- А) Сократ
- В) Гегель
- С) Платон
- Д) Кант
- Е) Маркс

**19. Фалестің іліміндегі болмыстың алғашқы бастауы:**

- А) ауа
- В) от
- С) су
- Д) идея
- Е) апейрон

**20. «Барлық нәрсе – сан» деген сөздер:**

- А) Анаксагордікі
- В) Пифагордікі
- С) Гераклиттікі
- Д) Сократтікі
- Е) Аристотельдікі



## 7-Нұсқа

**1. «Болмыс» категориясын философияға алғаш енгізген:**

- A) милет мектебі;
- B) афин мектебі;
- C) атомистер мектебі;
- D) пифагор мектебі;
- E) элей мектебі.

**2. Платон философиясын қандай ағымға жатқызуға болады:**

- A) идеализм
- B) материализм
- C) дуализм
- D) плюрализм
- E) электизм

**3. Платонның таным теориясына тән белгі:**

- A) агностицизм
- B) скептицизм
- C) эмпиризм
- D) схоластика
- E) еске түсіру теориясы

**4. Сократтың диалогтарының авторы:**

- A) Парменид
- B) Демокрит
- C) Аристотель
- D) Плотин
- E) Платон

**5. Антика философиясының шыңы болып саналатын философ:**

- A) Фалес
- B) Демокрит
- C) Аристотель
- D) Сократ
- E) Плотин

**6. «Апейрон» деген не?**

- A) философиялық трактат;
- B) айқынсыз, шексіз зат (дүниенің алғашқы бастауы);
- C) ертедегі грек философиясы;
- D) ертедегі грек құдайы;
- E) Платонның туған жері.

**7. «Апория» дегеніміз:**

- A) іштей қайшылықты логикалық пікір;
- B) көркемдік жайлы ілім;
- C) математикалық ілім;

- D) ертедегі грек мектебі;
- E) элей мектебінің өкілі.

**8. «Адам барлық нәрсенің өлшемі» деген сөзді айтқан:**

- A) Горгий
- B) Эмпедокл
- C) Сократ
- D) Платон
- E) Протогор

**9. Левкипп пен Демокриттің ілімі:**

- A) софизм
- B) атомизм
- C) монизм
- D) схоластика
- E) маевтика

**10. Демокриттің атомистік ілімін жалғастырушы:**

- A) Эпикур
- B) Протогор
- C) Сократ
- D) Софокл
- E) Цицерон

**11. Демокриттің «атомдарының» бір-бірінен айырмашылығы:**

- A) формасы жағынан
- B) салмағы жағынан
- C) температурасы жағынан
- D) түсі жағынан
- E) қаттылығы жағынан

**12. Платон философиясының негізгі ұғымы:**

- A) логос
- B) атом
- C) апейрон
- D) идея
- E) сандық қатынас

**13. «Менің білетінім – еш нәрсе білмейтінім» деген ежелгі Антик философы:**

- A) Сократ
- B) Аристотель
- C) Платон
- D) Демокрит
- E) Лейбниц

**14. Аристотель ұйымдастырған мектеп:**

- A) ликей
- B) академия
- C) колледж
- D) университет
- E) схола

**15. Аристотельдің негізгі философиялық еңбегіне жатпайтыны:**

- A) топика
- B) жан туралы
- C) никомахтың этикасы
- D) метафизика
- E) мемлекет

**16. Аристотель философиясының ізбасарлары болғандар:**

- A) перипатетиктер
- B) скептиктер
- C) схоластиктер
- D) реалистер
- E) номиналистер

**17. Софистердің адамға берген анықтамасы:**

- A) адам – барлық заттардың өлшеуіші;
- B) адам – қоғамдық жануар;
- C) адам – машина;
- D) адам – бостандық иесі;
- E) адам – микрокосмос.

**18. Алғашқы материяны ауа деп атаған:**

- A) Пифагор
- B) Эпикур
- C) Анаксимен
- D) Анаксимандр
- E) Эмпедокл

**19. Натурфилософия дегеніміз:**

- A) теология;
- B) табиғат туралы ілім;
- C) дүниедегі барлық нәрсенің ақыл-ой бастамасы туралы ілім;
- D) детерминизм;
- E) құдай туралы ілім.

**20. «Мен – адам іздеп жүрмін» - деп кім айтты:**

- A) Фалес
- B) Анаксимен
- C) Демокрит
- D) Диоген
- E) Аристотель

#### 4-Тақырып.

### ОРТА ҒАСЫР ШЫҒЫС ПЕН БАТЫС ФИЛОСОФИЯСЫ

#### 8-Нұсқа

1. Сопылық ілімдегі негізгі мәселе, ол – адамның:

- A) Құдайға қатынасы;
- B) өзіне қатынасы;
- C) адамға қатынасы;
- D) табиғатқа қатынасы;
- E) қоғамға қатынасы.

2. Арабтар философия ұғымын қалай атайды:

- A) парасаттылық
- B) руханилық
- C) фәлсафа
- D) ақылдылық
- E) даналық

3. Құдайға деген сүйіспеншілік қай бағытта аса дәріптелген:

- A) марксизмде
- B) платонизмде
- C) феноменологияда
- D) кантиандықта
- E) христиан философиясында

4.Әулие Августиннің басты қағидасы:

- A) Байқаңыз философияның тылсым дүниесіне сіз де түсіп жүрмеңіз;
- B) Білу үшін сенемін;
- C) Өзінді-өзің танып біл;
- D) Менің білетінім ештеңе білмейтінім;
- E) Құдайға сенбейтін философтардан сақ болу керек.

5.«Соңғы Римдік және бірінші схоласт» атағы кімге тиесілі:

- A) Боэций
- B) Августин
- C) Тертуллиан
- D) Эпикур
- E) Аквинский

6. Христиан философтарының басты мәселесі:

- A) Материя
- B) Табиғат
- C) Адам

- D) Құдай
- E) Уақыт

7. Яссауидің ұстазын атаңыз:

- A) Платон
- B) Зефер бап
- C) Дидро
- D) Арыстан бап
- E) Тұрхан бей

8. Ортағасырлық философия мынадай кезендерге бөлінеді:

- A) апологетика және реализм
- B) схоластика және номинализм
- C) аверроизм және патристика
- D) реализм және номинализм
- E) патристика және схоластика

9. «Құтты білік» шығармасының авторы:

- A) Әл-Фараби
- B) Ибн-Сина
- C) Әл-Кинди
- D) Баласағұн
- E) Әл-Бируни

10. Тұңғыш араб философы, Шығыс перипатизмінің негізін қалаушы:

- A) Әл-Фараби
- B) Ибн-Сина
- C) Әл-Ғазали
- D) Әл-Кинди
- E) Әл-Бируни

11. Ортағасырлық философияның сипаттамасы:

- A) дінге қарсылық
- B) антропоорталықтық
- C) сциентистік
- D) гедонистік
- E) теорталықтық

12. Схоластика ұғымы нені білдіреді:

- A) қоғам
- B) мектеп
- C) уақыт
- D) ұйым
- E) топ

13. Пьер Абляр нені жақтады:

- A) теологиялық көзқарасты
- B) креационистік көзқарасты
- C) номиналистік көзқарасты

- D) корпорациялық көзқарасты
- E) реалистік көзқарасты

**14. Төменде келтірілген ойшылдардың қайсысы Отырарда дүниеге келген:**

- A) Баласағұн
- B) Қашқари
- C) Әл-Фараби
- D) Яссауи
- E) Дулати

**15. Номиналистер мен реалистер арасында пікір-талас неден туындаған:**

- A) ауа-райына қатысты
- B) универсалийлер, яғни жалпы ұғымдар туралы
- C) ғылым туралы
- D) құдай туралы
- E) басымдыққа иелену туралы

**16. Ф.Аквинский ілімін XX ғ. қайта жаңғыртқан бағыт:**

- A) неотомизм
- B) христиандық эволюционизм
- C) неопротестантизм
- D) неореализм
- E) персонализм

**17. Араб-мұсылман орта ғасырларының көрнекті ойшылы әрі дәрігері, «Дәрігерлік ғылым тағылымы» еңбегінің авторы:**

- A) Әл-Бируни
- B) Ибн-Рушд
- C) Ибн-Баджа
- D) Ибн-Туфейль
- E) Ибн-Сина

**18. «Құдай қаласы» еңбегінің авторы:**

- A) Августин Аврелий
- B) Тертуллиан
- C) Пьер Абеляр
- D) Фома Аквинский
- E) У.Оккам

**19. Жеке заттар ғана нақты, ал жалпы заттар – жеке объектілер қатарының атауы ғана деп пайымдайтын ортағасырлық ілім:**

- A) метафизика
- B) теология
- C) реализм

- D) номинализм
- E) диалектика

**20. «Диуани Хикмет» философиялық-теологиялық еңбегінің авторы:**

- A) Дулати
- B) Яссауи
- C) Әл-Фараби
- D) Әл-Ғазали
- E) Баласағұн

## 9 -Нұсқа

### 1. Схоластика бұл:

- A) Көне Шығыс философиясының бір бағыты;
- B) дүние туралы діни түсінікке қарсы ілім;
- C) дүниені танып-білуді терістеу;
- D) Орта ғасырлық философиялық ілім;
- E) әдіс туралы ілім.

### 2. Томизм философиясының негізін салушы:

- A) А. Кентерберийский
- B) Ф. Аквинский
- C) А. Августин
- D) Оккам
- E) Дунс Скот

### 3. Әл-Газали қандай идеяны бөлді:

- A) неоплатонизм
- B) суфизм
- C) калам
- D) Шығыс перипатетизмі
- E) неоаристотелизм

### 4. Араб философиясы ол - :

- A) Аристотель іліміне сүйенеді;
- B) Аристотель философиясын білген емес;
- C) Бүкіл грек философиясын жоққа шығарды;
- D) Грек философиясымен таныс болған жоқ;
- E) Аристотель ілімдерін жоққа шығарады.

### 5. «Сенемін, өйткені абсурдты» - өз уақытында осындай философиялық пікір айтқан кім:

- A) Мұса пайғамбар
- B) Августин
- C) Тертуллиан
- D) Менің көршім
- E) Ф.Аквинский

### 6. «Байқаңыз, сізді философияға біреу әуестендіріп жібермесін...әлемнің барлық стихиясы бойынша» - деп оқытқан:

- A) Тит Ливий
- B) Марк Аврелий
- C) Тертуллиан

- D) Августин
- E) Фома Аквинский

### 7. Ортағасыр Еуропа философиясына тән емес не:

- A) теорталықтық
- B) имморализм
- C) креоционизм
- D) провиденциализм
- C) иррационализм

### 8. Фома Аквинский, Брабанттық Сигермен пікір таластыра отырып шын мәнінде кіммен дауласты:

- A) білімсіз адаммен
- B) монах көршісімен
- C) Ибн-Рушдпен
- D) әл-Фарабимен
- E) болашақ Рим Папасымен

### 9. Ортағасыр Еуропа философиясының сипатты белгісі не болып табылады:

- A) теорталықтық
- B) антропология
- C) ғылым
- D) атеизмге бейімділік
- E) білімсіздік

### 10. Фома Аквинскийдің негізгі философиялық шығармаларының бірі:

- A) Теология жинағы
- B) Құдай қаласы
- C) Құдайды қорғау жинағы
- D) Дәлелдеу жинағы
- E) Құбыжыққа қарсы жинақтар

### 11. Философияның пайда болуына ықпал еткен, ислам әлеміндегі елдерге қатысты ілім:

- A) мутазилизм
- B) мистикалық ағым
- C) поэзия
- D) суфизм
- E) гегельяншылдық

### 12. Әл-Фараби антикалық философиядан қабылдаған, маңызды дәстүрдің атауы:

- A) мистицизм
- B) перипатетизм
- C) гилозоизм
- D) материализм

Е) идеализм

**13. Әл-Фараби қандай атаққа ие:**

- А) Аристотельден кейінгі, екінші ұстаз
- В) Аристотельдің ең жақын екінші шәкірті
- С) Түркілердің екінші философы
- Д) Араб философы
- Е) Аристотель мектебінің мақтан тұтарлық философы

**14. Сана құрылымына уақыт ұғымын тұңғыш рет кімдер енгізген:**

- А) Конфуцийшілдікте
- В) Индуизмде
- С) Исламда
- Д) Христиандықта
- Е) Иудаизмде

**15. Жалпы ұғымдар немесе универсалийлер ғана нақты, шын өмір сүреді деген ортағасыр ілімі:**

- А) универсализм
- В) перипатетизм
- С) реализм
- Д) номинализм
- Е) пантеизм

**16. Ортағасыр мәдениеті мен философиясының негізіне жатпайтыны:**

- А) креационизм
- В) антропоорталықтық
- С) дәстүрлік
- Д) теорталықтық
- Е) провиденциализм

**17. Араб-мұсылман мәдениетіндегі философияның негізін салушы:**

- А) Әл-Кинди
- В) Ибн Сина
- С) Әл-Ғазали
- Д) Әл-Бируни.
- Е) Ибн-Рушд.

**18. Ортағасырлық христиан философиясы қандай болмыстық қатынасқа негізделген:**

- А) Адам – табиғат
- В) Адам – дүние
- С) Құдай – адам
- Д) Адам – адам
- Е) Адам – Құдай.

**19. Араб-мұсылман мәдениетіндегі философия мен ғылымның гүлденген кезеңі:**

- А) X-XI ғасыр
- В) VII-X ғасыр
- С) XII-XIII ғасыр
- Д) VI-VII ғасыр
- Е) XIV-XVII ғасыр

**20. Мұсылман мәдениетіндегі түрік философиясына жатпайтын ойшыл кім:**

- А) Әл-Фараби
- В) Баласағұн
- С) А. Үгінеки
- Д) Әл-Кинди
- Е) А. Иассауи

## 5-Тақырып.

### ҚАЙТА ӨРЛЕУ ФИЛОСОФИЯСЫ

#### 10-Нұсқа

**1. Қайта өрлеу дәуірінің философы Н. Макиавеллидің басты еңбегі қалай аталады:**

- A) «Адамның қадір-қасиеті»
- B) «Утопия»
- C) «Ақымақтықты мадақтау»
- D) «Патша»
- E) «Күн қаласы»

**2. Гуманизмнің көрнекті өкілдері:**

- A) Роттердамский, Гроций; Кант;
- B) Декарт, Ленин, Бэкон;
- C) Маркс, Энгельс, Ленин;
- D) Л. Да Винчи, Пико Делла Мирандолла, Ф. Петрарка;
- E) Сократ. Платон, Аристотель.

**3. Қайта өрлеу дәуіріндегі адамға берілген сипаттама:**

- A) Шығармашылық тұлға
- B) әдепті тұлға
- C) ғарыштық тұлға
- D) құдіретті тұлға
- E) иррационалистік тұлға

**4. Қайта өрлеу философиясында қандай мәселе алдыңғы орынға шықты:**

- A) Қоғам мәселесі
- B) Табиғат мәселесі
- C) Ғылым мәселесі
- D) Адам мәселесі
- E) Мәдениет мәселесі

**5. Антропоцентризм қай дәуірдің философиясына тән принцип:**

- A) Ортағасыр Батыс Еуропа
- B) Жаңа заман
- C) Ағартушылық
- D) Антикалық
- E) Қайта өрлеу

**6. Ренессанс дәуірінде адам табиғаты қандай болу керек еді**

- A) жан мен тәннің бірлігі
- B) білім мен сезімнің бірлігі

- C) ақыл-ой мен сезімнің айырмашылығы
- D) табиғат пен қоғамның айырмашылығы
- E) адам мен табиғаттың бірлігі

**7. Қайта өрлеу дәуірі:**

- A) Сенсуализм
- B) Прогресс
- C) Реализм
- D) Регресс
- E) Ренессанс

**8. Гуманизм философиясының басты ерекшелігі:**

- A) Геоцентризм
- B) Иррационализм
- C) Космоцентризм
- D) Антропоцентризм
- E) Рационализм

**9. Қайта өрлеу дәуірі үшін антикалық кезең не?**

- A) Идеал
- B) Сот
- C) Күнәлау тақырыбы
- D) Ежелгі дәуір
- E) Мәртебе

**10. Пантеизм:**

- A) Адам мен табиғат бірлігі проблемасы
- B) Табиғат жөніндегі ілім
- C) Қоғам туралы ілім
- D) Құдайды табиғатпен тұтастай алып қарайды
- E) Құдайды жеке тұрғыда түсіндіреді

**11. Қайта өрлеу кезеңіне қандай басты философиялық ағым тән:**

- A) Сенсуализм
- B) Рационализм
- C) Идеализм
- D) Солипсизм
- E) Пантеизм

**12. Қайта өрлеу заманының философы:**

- A) Ницше
- B) Коперник
- C) Кьеркегор
- D) Сократ
- E) Мах

**13. Қай Қайта өрлеу философы мен ғалымы «Ғаламның шексіздігі және**

**басқа әлемдер туралы» еңбегінің авторы болып табылады:**

- A) Л. Валла
- B) М. Фичино
- C) Г. Галилей
- D) Э. Роттердамский
- E) Дж. Бруно

**14. Қайта өрлеу дәуірінің эстетикасы өнердің қандай түрлерінде ерекше дамыды:**

- A) Музыка мен көркем әдебиетте;
- B) Театр мен музыкада;
- C) Көркем әдебиет пен кескіндемеде;
- D) Скульптура мен кескіндемеде;
- E) Кескіндеме мен архитектурада.

**15. «Тарих саясатты жасайды» деп тұжырымдаған:**

- A) Гоббс
- B) Кампанелла
- C) Макиавелли
- D) Руссо
- E) Гроций

**16. Ренессанс дәуірінде философиялық мәтіндер қандай формада болды:**

- A) көркем-әдебиеттік
- B) схоластикалық
- C) ғылыми
- D) полемикалық
- E) логикалық

**17. Пико делла Мирандола философиясындағы адамның басты ерекшелігі:**

- A) өз тағдырын айқындаудағы еркіндігі;
- B) ақылдылығы, парасаттылығы;
- C) адамгершілік қабілеттілігі;
- D) мырзалар жолымен жүруге бейімділігі;
- E) шығармашылық еңбектенуге қабілеттілігі.

**18. Утопия еңбегінің авторы:**

- A) Томас Мор
- B) Петрарки
- C) Эразм Р оттердамский
- D) Лоренцо Валло
- E) Данте

**19. Дүниенің гелиоцентрлік жүйесін жасаушы, Қайта Өрлеу заманы философиясының өкілі:**

- A) Птолемей
- B) Коперник
- C) Архимед
- D) Лаплас
- E) Галилей

**20. Қайта өрлеу дәуірі философиясының басты ерекшелігі:**

- A) космоцентризм
- B) теоцентризм
- C) сциентизм
- D) технократизм
- E) антропоцентризм



## 11-Нұсқа

**1. Қайта өрлеу заманындағы қай ойшыл «дін және мораль саясаттың ықпалында болады» деген:**

- A) Джордано Бруно
- B) Фичино
- C) Томас Мор
- D) М. Макиавелли
- E) Н. Коперник

**2. «Мақсат қажеттілікті ақтайды» - деген сөзді Қайта өрлеу дәуірінің қай өкіліне жатады:**

- A) Томас Мор
- B) Мишель Монтень
- C) Эразм Роттердамский
- D) Томаз Кампанелла
- E) Николло Макиавелли

**3. Қайта өрлеу дәуірінің «алғашқы гуманист» деп кімді атайды:**

- A) Ф. Петрарка
- B) Леонардо Бруни
- C) Леонардо да Винчи
- D) И. Кузанский
- E) Д. Бруно

**4. Т. Кампанелласының қай шығармасында әлеуметтік-утопиялық көріністер орын алған:**

- A) «Адамның қадір-қасиеті»
- B) «Утопия»
- C) «Ақымақтықты мадақтау»
- D) «Патша»
- E) «Күн қаласы»

**5. Белгілі «Құдіретті комедия» шығармасының авторы:**

- A) Ф. Петрарка
- B) И. Макиавелли
- C) Д. Алигьери
- D) Т. Мор
- E) Пика делла Мирандолла

**6. Леонардо да Винчидің табиғат зерттеуіндегі әдісі:**

- A) Тәжірибелік
- B) Геометриялық
- C) Диалектикалық
- D) Метафизикалық
- E) Схоластикалық

**7. Ренессанстық неоплатонизмнің жарқын өкілі:**

- A) Данте Алигьери
- B) Д. Бруно
- C) Николай Коперник
- D) Н. Кузанский
- E) Томас Мюнцер

**8. «Ортағасырдың соңғы ағымы және жаңа ғасырдың бірінші ағымы» деп кімді атаймыз:**

- A) Ф. Петрарка
- B) К. Салюттати
- C) Л. Бруни
- D) Лоренцо Валла
- E) Д. Алигьери

**9. Қайта өрлеу дәуірінің ерекшелігі:**

- A) теоцентризм
- B) антропоцентризм
- C) рационализм
- D) космоцентризм
- E) иррационализм

**10. Гуманизм адамның абыройын неден көреді**

- A) іс-әрекетте
- B) махаббатта
- C) құдайға табынуда
- D) рахаттануда
- E) аскетизмде

**11. Құдай туралы көзқарас «Абсолюттік максимум» ретінде кімнің шығармашылығында орын алған:**

- A) Н.Коперник
- B) Д.Бруно
- C) Н.Кузанский
- D) Т.Кампанелла
- E) М.Монтень

**12. Әлемнің гелиоцентрлік жүйесінің авторы:**

- A) Н.Кузанский
- B) Д.Бруно
- C) Н.Коперник
- D) Г.Галилей
- E) Л. да Винчи

**13. Дж. Бруноның философиясында материя қалай анықталады:**

- A) белсенді шығармашылық бастау;
- B) пассивті инерттілік бастау;

- С) материя өмір сүре алмайды;
- Д) материя екінші;
- Е) материя форманың бір бөлігі.

**14. Николай Коперниктің қай еңбегінде әлем жүйесінің гелиоцентристік негізі көрініс алды:**

- А) «Аспан денелерінің айналуы туралы»
- В) «Өмір зодиагі»
- С) «Өлшеусіз және сансыз туралы»
- Д) «Білмеусіздік ғалым туралы»
- Е) «900 тезистер»

**15. Қайта өрлеу дәуіріндегі француз энциклопедистерінің басшысы:**

- А) Ж.Ж.Руссо
- В) Ж. Ламетри
- С) Гельвеций
- Д) Д.Дидро
- Е) П.Гольбах

**16. «Күн қаласы» шығармасының авторы:**

- А) Н.Макиавелли
- В) Т.Компанелла
- С) Данте
- Д) П.Абеляр
- Е) Т.Мор

**17. Космос, логос, эйдос, энтелехия – негізгі категориялар:**

- А) қайта өрлеу философиясы
- В) ағартушылық философия
- С) жаңа дәуір философиясы
- Д) ортағасырлық философия
- Е) антикалық философия

**18. Ренессанстық мәдени өрлеу Еуропадағы қай елден басталды:**

- А) Англия
- В) Франция
- С) Германия
- Д) Византия
- Е) Италия

**19. Дүниенің гелиоцентрлік жүйесін жасаушы, Қайта Өрлеу заманы философиясының өкілі:**

- А) Птолемей
- В) Коперник
- С) Архимед
- Д) Лаплас
- Е) Галилей

**20. Қайта өрлеу дәуірі философиясының басты ерекшелігі:**

- А) космоцентризм
- В) теоцентризм
- С) сциентизм
- Д) технократизм
- Е) антропоцентризм

## 6-Тақырып.

### ЖАҢА ЗАМАН ФИЛОСОФИЯСЫ. XVIII ҒАСЫРДАҒЫ ЕУРОПАЛЫҚ АҒАРТУШЫЛЫҚ ФИЛОСОФИЯ

#### 12-Нұсқа

1. Спиноза теориясының философиялық негізі келесі болып табылады:

- A) Субстанция туралы ілім;
- B) Құндылық туралы ілім;
- C) Болмыс туралы ілім;
- D) Таным туралы ілім;
- E) Адамның дамуы туралы ілім.

2. Ж. Де Ламетри бойынша адам дегеніміз жоғарғы интеллектуалды:

- A) Машина
- B) Материал
- C) Жүйе
- D) Механизм
- E) Агрегат

3. Г. Лейбниц бойынша барлық заттарға күш беретін және оларды қозғайтын рухани күш дегеніміз:

- A) Материя.
- B) Жан.
- C) Монада
- D) Атом.
- E) Табиғат.

4. Д. Дидро бойынша дүниенің барлық заттардың негізі не болып табылады:

- A) Табиғат
- B) Сезім.
- C) Жан.
- D) Рух.
- E) Материя.

5. «Мен ойлаймын, олай болса, мен өмір сүремін» деген афоризмнің авторы:

- A) Б. Спиноза
- B) Г. Лейбниц
- C) Ф. Бэкон
- D) Сократ
- E) Р. Декарт

#### 6. Дедукция:

- A) Сыртқы қасиеттерінің өзгеруі;
- B) Жеке білімдерден жалпы білімдерге өту;
- C) Жалпы білімдерден жеке білімдерге өту;
- D) Заттардың көбеюі;
- E) Жалпы қасиеттерінің өзгеруі.

7. Жаңа заман философиясындағы эмпиризмнің пікірінше, шынайы білім:

- A) Теориялық
- B) Интуитивті
- C) Абстрактілі
- D) Тәжірибелік
- E) Діни

8. Ф. Бэконның «Жаңа Органон» еңбегінде қандай төрт идол туралы айтылады:

- A) Театр, ғылым, өнер, философия;
- B) Нарық, театр, табиғат, қоғам;
- C) Тұқым, үңгір, нарық, театр;
- D) Философия, өнер, музыка, табиғат;
- E) Нарық, музыка, табиғат, театр.

9. «Білім-Күш», «Күш-Білімде» деген қағиданың авторы:

- A) Д. Локк
- B) Т. Гоббс
- C) Б. Спиноза
- D) Ф. Бэкон
- E) Р. Декарт

10. «Мен ойлаймын, демек өмір сүремін» деген пікірді қорытқан бағыт:

- A) Рационализм
- B) Агностицизм
- C) Догматизм
- D) Иррационализм
- E) Эмпиризм

11. Ф. Вольтер бойынша, қандай категория мәңгілікті және жаратылмаған, тәуелсіз өмір сүретін, үнемі қозғалыста болатын:

- A) Материя
- B) Рух
- C) Сана
- D) Жан
- E) Қоғам

**12. Қай Жаңа заман философы рационализмнің негізін салушы:**

- A) Ф.Бэкон
- B) Т.Гоббс
- C) Р. Декарт
- D) Дж.Локк
- E) Г. Лейбниц

**13. Р. Декарт пікірінше, адам тіршілігінің жалғыз да, нақты дәлелі, ол:**

- A) Сөйлеу
- B) Қозғалысқа қабілеттілік
- C) Ойлау
- D) Адамгершілік
- E) Өзін-өзі асқақтату

**14. Қай ағартушылық философ «Адам-машина» еңбегінің авторы болып табылады:**

- A) Ф. Вольтер
- B) Ж.де Ламетри
- C) К. Гельвеций
- D) Ш. Монтескье
- E) Д. Дидро

**15. Френсис Бэкон танымның қандай әдісін ұсынды:**

- A) ұқсастық
- B) дедуктивтік
- C) схоластикалық
- D) индуктивтік
- E) метафизикалық

**16. Ж.Ж.Руссо бойынша теңсіздіктің қайнар көзі не болып табылады:**

- A) Өкімет.
- B) Шіркеу.
- C) Дін.
- D) Өркениет.
- E) Жеке меншік.

**17. Ойлаудың индуктивтік әдісінің негізін қалаушысы кім:**

- A) Б. Спиноза
- B) Д. Юм
- C) Дж. Локк
- D) Р. Декарт
- E) Ф. Бэкон

**18. Адам жаны - tabula rasa \таза тақтай деп санаған:**

- A) Ф. Вольтер
- B) Й.В.Ф. Шеллинг
- C) П. Гольбах
- D) Дж. Локк
- E) Г. Гельвеций

**19. Жаңа дәуір философиясының субъективті идеалисті:**

- A) Д. Юм
- B) Ф. Вольтер
- C) Гельвеций
- D) Л. Фейербах
- E) Г.В. Ф. Гегель

**20. «Bellum omneum omnes» (Барлығының барлығына қарсы соғысы) - саясат және құқық философиясының танымал принципі:**

- A) Ж.Ж. Руссо
- B) Н. Макиавелли
- C) Цицерон
- D) Г. Гроций
- E) Т. Гоббс

### 13 -Нұсқа

**1. Кім мемлекеттің пайда болу жөніндегі келісімдік теориясын жасаған:**

- A) Фихте
- B) Гоббс
- C) Ф.Бэкон
- D) И.Шеллинг
- E) Ш.Монтескье

**2.Түйсінуден абстрактылық ойлауға дейін, ал, одан:**

- A) практикаға
- B) тексеруге
- C) ақиқатқа
- D) теорияға
- E) әлемнің ғылыми картинасына

**3. Жаңа заман (XVII ғ.) философиясына тән ерекше белгі:**

- A) ғылымицентризм
- B) пантеизм
- C) космоцентризм
- D) теоцентризм
- E) гуманизм

**4. XVIII ғ. француз материалистері детерминацияның қай түрін қабылдады:**

- A) индетерминизм
- B) механикалық детерминизм
- C) диалектикалық детерминизм
- D) стихиялық детерминизм
- E) Табиғат детерминизмі

**5. Жаңа Заман философиясындағы рационализмнің негізін қалаушы:**

- A) Декарт
- B) Гоббс
- C) Кант
- D) Локк
- E) Лейбниц

**6. «Монàда» туралы ілімнің авторы**

- A) Б. Спиноза
- B) Б. Мандевиль
- C) Г. Лейбниц
- D) Дж.Локк
- E) Л. Фейербах

**7. «Таным идолдар» туралы ілімді шығарған кім:**

- A) Ж.Ж. Руссо
- B) Ф. Бэкон;
- C) Б. Спиноза;
- D) Дж. Локк;
- E) Гельвеций.

**8. Индукция:**

- A) Сыртқы қасиеттерінің өзгеруі;
- B) Жеке білімдерден жалпы білімдерге өту;
- C) Жалпы білімдерден жеке білімдерге өту;
- D) Заттардың көбеюі;
- E) Жалпы қасиеттерінің өзгеруі.

**9. «Білім – күш» қағидасының авторы:**

- A) Декарт.
- B) Галлилей.
- C) Бэкон.
- D) Демокрит.
- E) Платон.

**10. «Жаңа Органон» - авторы кім болады:**

- A) Декарт.
- B) Галлилей.
- C) Бэкон.
- D) Демокрит.
- E) Платон.

**11. Эмпиризмнің негізінде, ой қорытудың қандай логикалық формасы жатыр:**

- A) Индукция.
- B) Дедукция.
- C) Анализ.
- D) Синтез.
- E) Аналогия.

**12. Жекеліктен жалпылыққа өту қалай аталады:**

- A) дедукция
- B) силлогизм
- C) аналогия
- D) индукция
- E) модельдеу

**13. Екі субстанцияны (дуализмді)**

**қолдаған автор:**

- A) Локк
- B) Бэкон
- C) Спиноза
- D) Декарт
- E) Гоббс

**14. Ф. Бэкон қай әдісті жасаған:**

- A) индуктивті
- B) историзм принципін
- C) жүйелі-құрылымды әдіс
- D) дедуктивті
- E) диалектикалық

**15. Жалпылықтан жекелікке өту:**

- A) дедукция
- B) индукция
- C) анализ
- D) синтез
- E) социометрия

**16. «Барлығынан күдіктену» девизи:**

- A) Декарттікі
- B) Ньютондікі
- C) Бэкондікі
- D) Гоббстікі
- E) Локктікі

**17. «Cogito ergo sum» – бұл белгілі афоризм кімдікі:**

- A) Фома Аквинский
- B) Т. Гоббс
- C) Р. Декарт
- D) Б. Спиноза
- E) И. Кант

**18. Декарт қандай субстанцияларды бөліп көрсетеді:**

- A) Жан мен тән
- B) Құдай мен періштелер
- C) Адамның парасаты мен сананы
- D) Материя мен сана
- E) Ойлайтын және кеңістік (созылмалы)

**19. Фр. Бэконның ғылымға кіріспе дәстүрін жалғастыра отырып, жазған кітабы:**

- A) Жаңа Атлантида
- B) Жаңа Органон
- C) Жаңа ғылыми әдіс
- D) Ғылымның жаңа идолы
- E) Ғылымға деген жаңа көзқарас

**20. Бостандықты қажеттіліктің танылуы ретінде ең бірінші айтқан кім:**

- A) Спиноза
- B) Кант
- C) Аристотель
- D) Декарт
- E) Лейбниц

## 7-Тақырып.

### КЛАССИКАЛЫҚ НЕМІС ФИЛОСОФИЯСЫ

#### 14-Нұсқа

**1. Ф.В.Й. Шеллинг пен Г.В.Ф. Гегель қай философиялық ағымының өкілдері болып табылады:**

- A) Субъективті идеализм.
- B) Антропологиялық материализм
- C) Солипсизм
- D) Дуализм
- E) Объективті идеализм

**2. «Таза ақылға сын» еңбегін жазған:**

- A) Кант
- B) Маркс
- C) Гегель
- D) Фихте
- E) Шеллинг

**3. Канттың «Өзіндік зат» ұғымы нені білдіреді:**

- A) Құдай
- B) Заң
- C) Құбылыс
- D) Заттың жасырын мағынасы
- E) Басқаларға ашылмаған тұлға

**4. Гегель жүйесі философиядағы қай бағытқа жатады:**

- A) Субъективті идеализмге
- B) Механикалық материализмге
- C) Диалектикалық материализмге
- D) Дуализмге
- E) Объективті идеализмге

**5. Кант нені тану мүмкіндігін жоққа шығарады:**

- A) Табиғаттың
- B) Қоғамның
- C) Өзіндік заттардың
- D) Әлем мен құбылыстардың
- E) Адамның

**6. Қай неміс философы тәжірибені апостериорлық және априорлық деп екіге бөледі:**

- A) Ф. Шеллинг
- B) Л. Фейербах
- C) И. Кант

D) Г. Гегель

E) И. Фихте

**7. Гегельдің үштік пайымдау үрдістері ол:**

- A) тезис, антитезис, тезис
- B) тезис, антитезис, синтез
- C) тезис, қайшылық, антитезис
- D) тезис, синтез, тезис
- E) тезис, синтез, антитезис

**8. К. Маркс «Гегель философиясының шын қайнар көзі мен құпиясы» деп Гегельдің қай шығармасын атайды:**

- A) «Рух феноменологиясы»
- B) «Философия тарихы»
- C) «Рух философиясы»
- D) «Логика ғылымы»
- E) «Эстетика ғылымы»

**9. Субъективтік рух, объективтік рух, абсолюттік рух деп Гегельдің қай кітабының бөлімдері аталады:**

- A) логика ғылымы
- B) рух философиясы
- C) дін философиясы
- D) рух пен адамзат руханилығын тарихы
- E) рух феноменологиясы

**10. Априорлық, апостериорлық, антиномия, осы терминдермен қатар қандай терминді Кант философиясының сөздігінде қолданады:**

- A) антропософия
- B) аллюзия
- C) аффект
- D) аналитика
- E) ассимиляция

**11. Антитетика, антиномия терминдері Канттың талдауы бойынша нені білдіреді:**

- A) априоризм
- B) ой-тұжырым
- C) диалектика
- D) антропология
- E) трансцендентальдық

**12. Қандай логикалық (ойлау) форма заттардың, құбылыстардың жалпылы, мәнді қасиеттерін бейнелейді:**

- A) пікірлер

- В) гипотеза
- С) ұғымдар
- Д) дәлелдеу
- Е) ой тұжырымдар

**13. Гегель еңбегін көрсет:**

- А) «Неміс идеологиясы»
- В) «Таза ақылға сын»
- С) «Пролегомендер»
- Д) «Логика ғылымы»
- Е) «Шығармашылық эволюция»

**14. Энгельс Жана Замандағы материалистік философияны, оның жеке белгісін теріске шығарады:**

- А) рационализмін
- В) волонтаризмін
- С) гилозоизмін
- Д) диалектикалығын
- Е) механистігін

**15. Л. Фейербах ұсынған адамға деген философиялық көзқарас қалай аталады:**

- А) антропоморфизм
- В) антропоцентризм
- С) философиялық антропология
- Д) антропологиялық материализм
- Е) антропософия

**16. «Терістеуді терістеу» Гегельде бұл:**

- А) қарапайым логикалық форма
- В) философиялық қиялдау
- С) математикалық метафора
- Д) диалектиканың мәні
- Е) негізгі философиялық бөлім

**17. Қарама-қарсылықтардың бірлігі мен күресі заңын абсолюттік идея негізінде түсіндірген философ:**

- А) Декарт
- В) Кант
- С) Маркс
- Д) Энгельс
- Е) Гегель

**18. Гегельдің абсолют идеясының дамуының негізі неден басталады:**

- А) қоғамнан
- В) құдайдан
- С) ойлаудан
- Д) ерік бостандығы
- Е) табиғаттан

**19. Кеңістік пен уақытты сезімділіктің априорлық формасы ретінде қарастырған:**

- А) И.Кант
- В) К.Маркс
- С) И.Ньютон
- Д) Фихте
- Е) Шеллинг

**20. Моральдің категориялды императивін құрастырған:**

- А) И.Кант
- В) И.Фихте
- С) Герель
- Д) Конфу-Цзы
- Е) Махавира



## 8-Тақырып.

### XVIII Ғ. СОҢЫ – XXI Ғ. БАСЫНДАҒЫ ФИЛОСОФИЯ

#### 15-Нұсқа

#### 1. Иррационализмның өкілдері:

- A) Конт, Авенарус, Спенсер
- B) Карнап, Дильтей, Зиммель
- C) Фрейд, Фромм, Гегель
- D) Шпенглер, Хайдеггер, Кант
- E) Шопенгауэр, Кьеркегор, Ницше

#### 2. Ницше, Шпенглер, Берсон, Дильтей философиясындағы ізделінген ұғым:

- A) психоанализ
- B) өмір
- C) прагматизм
- D) неотомизм
- E) позитивизм

#### 3. Философияны ғылым ретінде қажетсіз деп дәлелдеуге тырысқан:

- A) Сциентизм
- B) Антисциентизм
- C) неопозитивизм
- D) Феноменология
- E) Структурализм

#### 4. Шопенгауэр философиясында басты ұғым, дүниенің тамырын және абсолюттік бастамасын белгілейтін, қандай:

- A) Ақыл
- B) Ес
- C) Ерік
- D) Идея
- E) Болмыс

#### 5. «Асқан адам» (адамнан асқан) атты ұғымның авторы:

- A) Фрейд
- B) Фромм
- C) Юнг
- D) Ницше
- E) Хайдеггер

#### 6. Огюст Конт қандай философиялық бағыттың негізін салушы:

- A) Экзистенциализм
- B) Прагматизм
- C) Персонализм
- D) Неотомизм

#### E) Позитивизм

#### 7. Ф. Ницше бойынша адамзатты дағдарыстан не құтқарады:

- A) Өркениет
- B) Мемлекет
- C) Өнер
- D) Мәдениет
- E) Саясат

#### 8. Қай философиялық ағым «философтар дүниені әр түрлі жолмен түсіндірумен болды, алайда мәселе оны өзгертумен дәйектеледі?» деді:

- A) Экзистенциализм
- B) Прагматизм
- C) Позитивизм
- D) Маркстік философия
- E) Өмір философиясы

#### 9. Әлемнің болмысы мен бірлігі туралы ой түйе отырып, Ф.Энгельс кіммен пікір таластырады:

- A) Делез
- B) Деррида
- C) Белль
- D) Маркузе
- E) Дюринг

#### 10. «Неміс идеологиясының» авторы:

- A) Ницше.
- B) Гегель.
- C) Маркс.
- D) Кант.
- E) Хайдеггер.

#### 11. Ницше, Құдай мәселесін былай шешеді:

- A) құдай өлген
- B) құдай және адам – екеуі бір
- C) құдай, құндылықтарды тудырады
- D) құдай үшін бәрі тең
- E) Құдайды біз тани алмаймыз

#### 12. Қай философтың ойы бойынша ақылдың орнында ерік болуы керек:

- A) Сартрдің
- B) Хайдеггердің
- C) Шопенгауэрдің
- D) Канттың
- E) Бергсонның

**13. Адам мен мәдениеттегі аполлондық және дионистік бастамалар туралы бірінші рет айтқан кім болатын:**

- A) Платон
- B) Аристотель
- C) Шопенгауэр
- D) Ницше
- E) Достоевский

**14. Өте жігерлі болу адамның негізгі ізгілігі:**

- A) Марксизмде
- B) Платонизмде
- C) Ницшеандықта
- D) Кантиандықта
- E) Христиан философиясында

**15. А. Шопенгауэр мен Ф. Ницшенің айтуынша барлық құндылықтардың арасында бірінші орынды не алады:**

- A) ақыл, ой
- B) ерік, жігер
- C) сезім
- D) сенім
- E) идеал

**16. Қай философиялық бағытқа пролетариат диктатурасын (күштеуге сүйенген, шектелмеген өкімет) қайырымдылық идеалы ретінде тануы тән:**

- A) ницшеандыққа
- B) марксизмге
- C) платонизмге
- D) экзистенциализмге
- E) феноменологияға

**17. Қай дәуірде құдай ең жоғарғы құндылық болды:**

- A) Антикада
- B) Жаңа дәуірде
- C) Қайта өрлеуде
- D) Орта ғасырда
- E) XX ғасырда

**18. Адам мәнінің философиялық түсінігі:**

- A) Адамның мәні оның туа біткен тұқым қуалаушылығы арқылы беріледі
- B) Адам мәні, ол барлық қоғамдық қатынастардың жиынтығы

C) Адамның мәні өз индивидін жасау, қалыптастырулардың іс-әрекеті.

- D) Адамның мәні құдайдың рақымында
- E) Адам мәні махаббатың ашылуы

**19. Антроморфизм – ол:**

- A) Адамға ең жоғары және кемеліне жетіп, жоғары сатыға көтерілген табиғаттың «туындысы» ретінде көзқарасты ұстанған философиялық тұжырымдама
- B) Адамның жалпы бірігу теориясы
- C) Адам, қоғам және мәдениет туралы ғылымдар жиынтығы
- D) Философиялық тұжырымдама, оған сәйкес әлем орталығы, қазығы – адам
- E) Адамға тән қасиеттер мен ерекшеліктерді табиғаттың сыртқы күштеріне көшіру

**20. Антропоцентризм – ол:**

- A) Адамға ең жоғары және кемеліне жетіп, жоғары сатыға көтерілген табиғаттың «туындысы» ретінде көзқарасты ұстанған философиялық тұжырымдама;
- B) Адамның жалпы бірігу теориясы;
- C) Адам, қоғам және мәдениет туралы ғылымдар жиынтығы;
- D) Философиялық тұжырымдама, оған сәйкес әлем орталығы, қазығы – адам;
- E) Адамға тән қасиеттер мен ерекшеліктерді табиғаттың сыртқы күштеріне көшіру.

## 9-Тақырып.

### ҚАЗАҚ ФИЛОСОФИЯСЫ

#### 16-Нұсқа

1. Бүкіл түркі дүниесіне ортақ тұлға кім?

- A) Анахарсис
- B) А. Құнанбаев
- C) Ш. Құдайбердіұлы
- D) М. Дулатов
- E) Ә. Бөкейханов

2. Қазақ хандығы дәуіріндегі философиясы қай ғасырларды қамтиды?

- A) XV – XVIII
- B) XVIII
- C) VI-XII
- D) X-XI
- E) XV-XIX

3. Қазақ хандығына қандай бағыт жатады?

- A) Жыраулар философиясы
- B) Алаш философиясы
- C) Хандар философиясы
- D) Өмір философиясы
- E) Ағартушы философиясы

4. Шоқан Уалиханов қай жылдары өмір сүрді?

- A) 1835-1855
- B) 1835-1864
- C) 1866-1899
- D) 1835-1863
- E) 1835-1865

5. Абай Құнанбаев қай жылдары өмір сүрді?

- A) 1845-1904
- B) 1844-1901
- C) 1840-1901
- D) 1845-1905
- E) 1855-1904

6. Абай Құнанбаев философиясы қандай сипатта?

- A) антропоцентристік
- B) деистік
- C) антикалық
- D) мифтік
- E) табиғат

7. Экзистенциализм деген қандай мағына береді?

- A) ұлттық рухани тәжірибесінің көрінісі;
- B) философиялық және тарихи білім синтезі;
- C) өмір философиясы
- D) орыс философиясының өзіндік тұрмысы;
- E) әлемдік философия мен байланыс идеясы.

8. Саяси философия өкілі кім?

- A) Ә. Бөкейханов
- B) А. Құнанбаев
- C) Қ. Қайсенов
- D) Ғ. Есім
- E) Ш. Уалиханов

9. Кеңес дәуіріндегі Қазақстандық философия қай аралықты қамтиды?

- A) XX – ғасырдың 50-60 жылдарынан бастап, 90 – жылға дейінгі аралықты қамтиды.
- B) XIX – ғасырдың 50-60 жылдар аралығын
- C) Тәуелсіздік жылдар аралығын
- D) XV-XXI ғасыр аралығын
- E) XII-XV ғасыр аралығын

10. 1958 жылы қазақ философиясының қандай ерекшелігі болды?

- A) Қазақ философия мектебі ашылды
- B) Философия және мәдениет факультеті ашылды
- C) Философия және құқық институты, Қазақ мемлекеттік университетінде философия факультеті ашылды.
- D) Алаш философия мектебі ашылды
- E) Қазақ университеті ашылды

11. Әл Фараби философиясының негізгі зерттеу объектілерінің бірін атаңыз.

- A) Таным
- B) Адам
- C) Дін
- D) Зерде
- E) Өмір

**12. Әл Фараби адам өмірінің мақсатын қалай түсіндірді?**

- A) Бақытқа жету
- B) Азап шегу
- C) Өмір сүру
- D) Сәттерді бағалау
- E) Тіршілік ету

**13. Әл Фарабидің пікірінше, шын бақыттың не екенін түсінуге көмектесетін не?**

- A) Өмір
- B) уақыт
- C) адамның ақыл-ойы
- D) Көзқарас
- E) Қуаныш

**14. Этнограф деген кім?**

- A) қоғамдық ғылымның тайпалар мен халықтарды зерттейтін сала
- B) Қоғам дамуын зерттейді
- C) салт-дәстүр зерттеуші
- D) Заңдарды реттеуші
- E) тарихты бақылаушы

**15. Деист деген ұғым нені білдіреді?**

- A) Құдайды жоққа шығару
- B) Табиғатты мойындау
- C) Құдайға жалбарыну
- D) Дін философиясының біліммен тұтастығы
- E) Құдайды барлық дүниені жаратушы ретінде мойындау.

**16. Абай Құнанбаевтың қанша қара сөзі бар?**

- A) 45
- B) 44
- C) 35
- D) 40
- E) 46

**17. «Үш анық» еңбегінің авторы кім?**

- A) Абай Құнанбаев
- B) Шәкәрім Құдайбердіұлы
- C) О. Сүлейменов
- D) Ш. Уалиханов
- E) Ы. Алтынсарин

**18. Адамның көзқарасы, мінезі, әдет-ғұрпы, сыртқы ортаға, әлеуметтік және географиялық (табиғи) жағдайларға, климатқа, топыраққа байланысты деп түсіндірген ағартушы**

- A) Ш. Уалиханов
- B) Ы. Алтынсарин
- C) М. Қашқари
- D) А. Құнанбаев
- E) М. Дулатов

**19. Мұхаммед – Ханафия кімнің шын есімі?**

- A) Ш. Уалиханов
- B) Абай Құнанбаев
- C) М. Дулатов
- D) С. Мұқанов
- E) Ы. Алтынсарин

**20. Қазақ философиясы қанша кезеңді қамтиды?**

- A) 6
- B) 5
- C) 7
- D) 9
- E) 8

## 10-Тақырып.

### БОЛМЫС – ОНТОЛОГИЯНЫҢ НЕГІЗГІ КАТЕГОРИЯСЫ РЕТІНДЕ

#### 17-Нұсқа

##### 1. Ақиқат болмысы - бұл:

- A. пікірлер болмысы
- B. ақылға сиятын болмыс
- C. әрқашан болатын бейболмыс
- D. өзгермелі болмыс
- E. бөлінбейтін болмыс

##### 2. Болмыс ұғымы - ол:

- A. әлем, дүние, тіршілік туралы абстракты жалпы ұғым;
- B. болмыс – субъектіге қарсы қойған объект;
- C. ұғымдар мен түсініктердің байланысы;
- D. дүниенің, заттың бірлігі мен жанжақтылығы;
- E. рухани субстанцияның іс-әрекеті мен бейнесі

##### 3. Тарихи процестердің ұзақтығын, олардың алмасуын білдіретін қоғамдық болмыстың формасы (түрі) қалай аталады:

- A. регресс
- B. прогресс
- C. әлеуметтік уақыт
- D. әлеуметтік кеңістік
- E. субстанция

##### 4. Философиялық онтологияның іргелі алғы қатарында көрсетілуі керек ұғымды келесілердің ішінен көрсетіңіз:

- A. субстрат
- B. болмыс
- C. логос
- D. энергия
- E. бостандық

##### 5. Антика дәуірінде кім алғаш рет философияға болмыс ұғымын енгізеді:

- A. Анаксимандр
- B. Зенон
- C. Аристотель
- D. Парменид
- E. Гераклит

##### 6. Философиялық концепцияларды идеализм мен материализмге бөлу қандай негізде болды:

- A. болмыс немесе сананың біріншілігі
- B. универсалдыққа қатынасы
- C. конвенция негіздері
- D. дінге қатынасы
- E. ғылымға қатынасы

##### 7. Кімнің түсінігінде болмыс дегеніміз алғашқы және абсолютті идеяны таза ұғым ретінде қабылдаған:

- A. Гегель
- B. Кант
- C. Фихте
- D. Декарт
- E. Спиноза

##### 8. Жалпы алғанда философиядағы болмыс ұғымы нені білдіреді:

- A. өмір
- B. өмір сүру
- C. құдай
- D. ешнәрсені
- E. өлім шекарасы

##### 9. Кімнің пікірі бойынша, әлем форма мен материяның бірлігі:

- A. Кант
- B. Гегель
- C. Платон
- D. Аристотель
- E. Маркс

##### 10. К. Маркстің көзқарасы бойынша болмысты материядан тысқары қарауға бола ма:

- A. жоқ;
- B. мүмкін;
- C. бұндай қатынасты Маркс қарастырған жоқ;
- D. болмыс – бұл заттардың көрінісі;
- E. болмыс – бұл сезімдік материя.

##### 11. Әлемнің болмысы мен бірлігі туралы ой түйе отырып, Ф. Энгельс кіммен пікір таластырады:

- A. Гегельмен
- B. Кантпен
- C. Сен-Симонмен
- D. Дюрингпен
- E. Платонмен

**12. Қандай ұғымда табиғат пен қоғамның өзара әрекет процесі бейнеленеді, ғылым мен адам ақылының ролі атап көрсетіледі:**

- A. техносфера
- B. биосфера
- C. социосфера
- D. геосфера
- E. ноосфера

**13. Онтологияның негізгі мәселелерін М. Хайдеггер қай кітапта қарастырады:**

- A. Табиғат болмысы және рух болмысы
- B. Болмыс және уақыт
- C. Болмыс
- D. Өмір сүру мен тіршілік ету
- E. Болмыс өмір сүру ретінде

**14. Шекспир трагедиясындағы негізгі кейіпкерінің онтологиялық сұрағы:**

- A. Иә немесе жоқ?
- B. Бар болу?
- C. Бар болу немесе болмау?
- D. Бар болу немесе болу мүмкіндігі?
- E. Не істеймін?

**15. Құдайды алғы жаратушы ретінде, әрі қарай дүние өзіндік заңдылықтарымен дамығандығын көрсеткен ілім:**

- A. деизм
- B. солипсизм
- C. монизм
- D. телелогизм
- E. плюрализм

**16. Қозғалыстың ұзақтығы, жылдамдығы қай ұғымда беріледі:**

- A. метр
- B. бос кеңістік
- C. уақыт
- D. кеңістік
- E. ритм

**17. Қозғалыстың философиялық түсінігі:**

- A. материяның өмір сүру тәсілі
- B. заттың орын ауыстыру
- C. қозғалыс жоқ
- D. тыныштықтың қосындысы
- E. болмыстың мәні

**18. Ф. Энгельс қозғалыстың неше формасын ажыратады.**

- A. 5
- B. 4
- C. 3
- D. 2
- E. 1

**19. Кеңістік пен уақыттың релятивистік түсінігін жасаған кім:**

- A. А. Эйнштейн
- B. К. Маркс
- C. В.И. Ленин
- D. Ф. Энгельс
- E. Эмпедокл

**20. Материяның өмір сүру формасы:**

- A) қозғалыс
- B) субстанция
- C) континуум
- D) кеңістік
- E) атрибут

## 18 -Нұсқа

**1. Материя қозғалысының жоғарғы формасын көрсет:**

- A) химиялық
- B) әлеуметтік
- C) биологиялық
- D) физикалық
- E) механикалық

**2. «Материя» категориясына анықтама беріңіз:**

- A) атомдар және элементтер бөлшектері
- B) қоғамдық құбылыстар жиынтығы
- C) адамдардың идеялары мен идеалдары
- D) субъективті шындық
- E) объективті шындық

**3. Аристотельдің айтуы бойынша, ақиқат дегеніміз не:**

- A) пайдалы, тиімді болатын білім;
- B) барлық заттар мен құбылыстардың объективтік жағдайы;
- C) білімнің шындыққа сәйкес келуі;
- D) ғалымдардың шартты келісімінің нәтижесі;
- E) беделді пікір.

**4. Әлеуметтік қозғалыстың түрлері:**

- A) оптикалық құбылыстар
- B) атомдар мен молекулалардың өзара әсері
- C) ақуыз денелердің өзара әсері
- D) қоғамдық байланыстар мен қатынастар
- E) денелердің кеңістікте орын алмастыруы

**5. Философияда ақиқатты абсолюттеу қалай аталады:**

- A) реализм
- B) скептицизм
- C) релятивизм
- D) догматизм
- E) агностицизм

**6. Маркстің диалектикасы Гегель диалектикасынан айырмашылығы неде:**

- A) оның материалистігінде
- B) ғарыштық философияға жақындығы
- C) оның идеалистілігі
- D) дінге қатынасында
- E) ешқандай айырмашылығы жоқ

**7. Қандай сөз тіркесі дұрыс емес:**

- A) диалектикалық материализм
- B) тарихи материализм
- C) идеалистік диалектика
- D) &механикалық идеализм
- E) механикалық материализм

**8. Материяның болмыстық формалары:**

- A) энергия және күш
- B) форма және мазмұн
- C) кеңістік және уақыт
- D) мүмкіндік пен шындық
- E) атрибут және модус

**9. Марксизм теориясындағы қозғалыс – бұл:**

- A) материяның өмір сүру тәсілі
- B) орын ауыстыру
- C) кез келген өзгеріс
- D) денелердің функциясы
- E) галактиканың пайда болуы

**10. Уақыт дегеніміз не:**

- A) саналық абстракция
- B) заттарды, құбылыстарды қабылдау жолдары
- C) қозғалыстың түрі
- D) адам сезімі, ойы
- E) заттардың, құбылыстардың, процестердің өмір сүру ұзақтығы, ритмдері, темптері

**11. Диалектикалық-материалистік философиясының негізін қалаушы:**

- A) Маркс
- B) Гольбах
- C) Демокрит
- D) Бэкон
- E) Плеханов

**12. Әлемнің материалдық бірлігі принципін дәл тұжырымдаған:**

- A) Эпикур
- B) Энгельс
- C) Эпиктет
- D) Эйнштейн
- E) Эмпедокл

**13. Қайшылықтар дүниені қозғаушы күш болып табылады және қайшылықтарсыз даму жоқ деп ұйғарған кім:**

- A) Фихте
- B) Гегель
- C) Вольтер
- D) Аристотель
- E) Шеллинг

**14. Материалдық жүйелердің ұзындығын сипаттайтын материяның атрибуты:**

- A) сапа
- B) мөлшер
- C) кеңістік
- D) қозғалыс
- E) уақыт

**15. Болмыс деген сөзді кең мағынасында қалай түсінуге болады:**

- A) күллі болып тұрған нәрселер, тіршілік ету туралы жалпы ұғым
- B) орын ауыстыру, объективті шындық болмысының тәсілі
- C) энергетикалық өзіндік әрекет
- D) денелердің функциясы
- E) жер шарының пайда болуы

**16. Материяның өмір сүру формалары:**

- A) уақыт, кеңістік
- B) карама-қарсылық, карама-қайшылық
- C) мүмкіндік және шындық
- D) уақыт, шындық
- E) тұтастық пен бірлік

**17. Төменде келтірілген категориялардың қайсысы бар болмыстың жалпы негізін және ішкі бірлігін білдіреді:**

- A) объект
- B) субъект
- C) субстанция
- D) құбылыс
- E) құрылым

**18. Болмыс ұғымы - ол:**

- A. әлем, дүние, тіршілік туралы абстракты жалпы ұғым;
- B. болмыс – субъектіге қарсы қойған объект;
- C. ұғымдар мен түсініктердің байланысы;

D. дүниенің, заттың бірлігі мен жанжақтылығы;

E. рухани субстанцияның іс-әрекеті мен бейнесі

**19. Тарихи процестердің ұзақтығын, олардың алмасуын білдіретін қоғамдық болмыстың формасы (түрі) қалай аталады:**

- A. регресс
- B. прогресс
- C. әлеуметтік уақыт
- D. әлеуметтік кеңістік
- E. субстанция

**20. Философиялық онтологияның іргелі алғы қатарында көрсетілуі керек ұғымды келесілердің ішінен көрсетіңіз:**

- A. субстрат
- B. болмыс
- C. логос
- D. энергия
- E. бостандық



## 11-Тақырып.

### ДАМУ ПРИНЦИПІ: ДИАЛЕКТИКА ЖӘНЕ СИНЕРГЕТИКА

#### 19-Нұсқа

**1. Диалектика ұғымы үнемі тарихи дамуда болып, мазмұны тереңдей береді. Оның тарихи формасын көрсетіңіз.**

- A. стихиялық
- B. деизм
- C. форма
- D. материя
- E. мифология

**2. Сәйкестік дегеніміз?**

- A. әрбір объектінің өз-өзіне (элементтерінің бір - біріне) немесе басқа заттармен теңдігі, сәйкес келуі.
- B. бұл заттардың элементтерінің ара-қатынасы тепе-теңдіктен кетіп, бірдей болмайтындығын көрсететін ұғым.
- C. рационализм
- D. қарама-қарсы элементтердің, заттардың, құбылыстардың бір-біріне шартты қарсылығын көрсетеді, олардың бір-біріне алшақтау қатынастарының өскенін білдіреді.
- E. сенсуализм

**3. Диалектикалық-материалистік философия тұрғысындағы қоғам анықтамасы:**

- A) қоғам жеке адамдардың жиынтығы емес, олардың бір-бірімен әлеуметтік байланыстары қатынастарының жиынтығын білдіреді;
- B) қоғамдық қатынастар адамдар арасындағы табиғи байланыстардың жалғасы;
- C) барлық қоғамдық қатынастардың маңызы бірдей;
- D) қоғам дегеніміз – фикция;
- E) қоғам – адамдардың жиынтығы.

**4. Білімнің қандай формасы негіздеуді және тексеруді талап етеді:**

- A. гипотеза
- B. аксиома
- C. факт
- D. теория

Е. мәселе

**5. Қоғамның диалектикалық-материалистік концепциясының негізін салушы:**

- A) О. Конт.
- B) Э. Дюркгейм.
- C) К. Маркс.
- D) М. Вебер.
- E) П. Сорокин.

**6. Сан дегеніміз?**

- A. бір заттың басқа заттармен өзара әсерінен пайда болатын сапаның көрінісі, затты қандай да болсын бір жағынан сипаттайды.
- B. сезу, дәм, есту, иіс, көру
- C. түйсік, қабылдау, елестету
- D. ұғым, пікір, ойтұжырым
- E. субстрат, материя, болмыс

**7. Философияға дейін қандай екі көзқарас болды:**

- A) софистикалық және метафизикалық;
- B) мифтік, диалектика;
- C) диалектика және метафизика;
- D) мифтік, діни;
- E) дін және ғылым.

**8. Философиядағы негізгі екі бағыт:**

- A) материализм мен идеализм;
- B) апологетика мен патристика;
- C) метафизика мен диалектика;
- D) реализм мен номинализм;
- E) ғылыми және діни.

**9. Өлшем дегенді қалай түсінесіз?**

- A. қасиеттер мәндерінің белгілі бір сандық аралығы, ал белгілі сапа – осы аралықтың шеңберінде ғана болады.
- B. сапалық өзгеріс, құбылыстың немесе оның жағының бір сападан екінші сапаға көшуі.
- C. сезім, парасат, интуиция
- D. бір заттың басқа заттармен өзара әсерінен пайда болатын сапаның көрінісі, затты қандай да болсын бір жағынан сипаттайды.
- E. фантазия, ойлау, болжам

**10. Фихтениң келесі принципі**

- A) Мен
- B) «Мен» «Мен еместі» тудырады
- C) Диалектикалық
- D) Метафизикалық
- E) Лобидо

**11. Терістеуді-терістеу заңының ерекшілігі**

- A) оның кері қайтпайтындығы
- B) механикалық детерминизм
- C) диалектикалық детерминизм
- D) стихиялық детерминизм
- E) қайталануында

**12. Жаңа Дәуір гносеологтарының ішіне қайсысы кірмейді:**

- A. Дж. Локк
- B. Лейбниц
- C. Спиноза
- D. Оккам
- E. Декарт

**13. Танымның ақыл-ой деңгейін абсолютке айналдыратын бағыт:**

- A. сенсуализм
- B. абстракционизм
- C. рационализм
- D. догматизм
- E. неотомизм

**14. Танымның сезімдік деңгейін абсолютке айналдыратын бағыт:**

- A. рационализм
- B. абстракционизм
- C. сенсуализм
- D. догматизм
- E. неотомизм

**15. Гегельдің диалектикалық жүйесі**

- A. түйсік, сезіну
- B. пікір
- C. сандық және сапалық
- D. қабылдау
- E. елестету

**16. Даму ол:**

- A. Мәңгі қозғалыс
- B. Маркс
- C. Қайталау
- D. Өзгермелі
- E. Терістеу

**17. Аристотель диалектиканы ойлап тапқан кім деп ойлады?**

- A. Зенон
- B. Локк
- C. Декарт
- D. Платон
- E. Сократ

**18. «Таза ақылға сын» еңбектің авторы:**

- A) И. Кант.
- B) Ф. Шеллинг.
- C) Г.В.Ф. Гегель.
- D) И. Фихте.
- E) Л. Фейербах.

**19. «Білім-күш» - деп тұжырымдаған:**

- A) Фр.Бэкон
- B) Паскаль
- C) Р.Бэкон
- D) Б. Спиноза
- E) Р. Декарт

**20. Дәстүр «философия» терминін пайда болуын кімге жатқызады:**

- A) Парменидке;
- B) Аристотельге;
- C) Плотинге;
- D) Пифагорға;
- E) Зенонға.

## 12-Тақырып.

### ТАНЫМНЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ МЕН ШЕКАРАЛАРЫ. ҒЫЛЫМИ ТАНЫМНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.

#### 20-Нұсқа

1. Мына ойшылдардың қайсысы танымның мәні мен маңызын түсіну үшін үңгір туралы мифті мысалға келтіреді:

- A. Платон
- B. Кант
- C. Шопенгауэр
- D. Маркс
- E. Ницше

2. Қандай философиялық бағыт танымның бастауы тек қана түйсік деп есептейді:

- A. пантеизм
- B. догматизм
- C. рационализм
- D. деизм
- E. сенсуализм

3. Танымның ақиқаттығы туралы мәселенің толығымен шешілуі мүмкін емес деп санайтын философиялық ілім қалай аталады:

- A. гностицизм
- B. неотомизм
- C. агностицизм
- D. сенсуализм
- E. рационализм

4. Білімнің қандай формасы негіздеуді және тексеруді талап етеді:

- A. гипотеза
- B. аксиома
- C. факт
- D. теория
- E. мәселе

5. Гносеологияның негізгі категориясын (мақсатын) көрсетіңіз:

- A. материя
- B. субстанция
- C. ақиқат
- D. өлшем
- E. норма

6. Сезімдік танымның негізгі формалары:

- A. гипотеза, мәселе, теория
- B. сезу, дәм, есту, иіс, көру
- C. түйсік, қабылдау, елестету
- D. ұғым, пікір, ойтұжырым
- E. субстрат, материя, болмыс

7. Түйсінуден абстрактылық ойлауға дейін, ал одан:

- A. теорияға
- B. тексеруге
- C. ақиқатқа
- D. практикаға
- E. әлемнің ғылыми картинасына

8. Ғылыми танымның деңгейлері:

- A. теория мен факт
- B. білім және сауатсыздық
- C. гипотеза мен теория
- D. эмпирия және теория
- E. аксиома мен теория

9. Рационалдық танымға келесі формалар жатады:

- A. сезіну, қабылдау, елестету
- B. ұғым, пікір, ой-тұжырым
- C. сезім, парасат, интуиция
- D. «мен», «ол», «жоғары-Мен»
- E. фантазия, ойлау, болжам

10. Таным теориясы басқаша қалай аталады:

- A. онтология
- B. метафизика
- C. логика
- D. гносеология
- E. рационализм

11. Ақиқаттың өлшемі:

- A. беделділердің пікірі
- B. сөздіктер мен энциклопедиялар
- C. ақыл
- D. теория
- E. практика

12. Жаңа Дәуір гносеологтарының ішіне қайсысы кірмейді:

- A. Дж. Локк
- B. Лейбниц
- C. Спиноза
- D. Оккам
- E. Декарт

**13. Танымның ақыл-ой деңгейін абсолютке айналдыратын бағыт:**

- A. сенсуализм
- B. абстракционизм
- C. рационализм
- D. догматизм
- E. неотомизм

**14. Танымның сезімдік деңгейін абсолютке айналдыратын бағыт:**

- A. рационализм
- B. абстракционизм
- C. сенсуализм
- D. догматизм
- E. неотомизм

**15. Сезімдік танымның алғашқы формасы:**

- A. түйсік, сезіну
- B. пікір
- C. ұғым
- D. қабылдау
- E. елестету

**16. Рационализм бағытын негізін салған:**

- A. Гегель
- B. Маркс
- C. Декарт
- D. әл-Фараби
- E. Коперник

**17. Сенсуализм бағытының өкілі:**

- A. Бердяев
- B. Локк
- C. Декарт
- D. әл-Фараби
- E. Коперник

**18. «Таза ақылға сын» еңбектің авторы:**

- A) И. Кант.
- B) Ф. Шеллинг.
- C) Г.В.Ф. Гегель.
- D) И. Фихте.
- E) Л. Фейербах.

**19. «Білім-күш» - деп тұжырымдаған:**

- A) Фр.Бэкон
- B) Паскаль
- C) Р.Бэкон
- D) Б. Спиноза
- E) Р. Декарт

**20. Дәстүр «философия» терминін пайда болуын кімге жатқызады:**

- A) Парменидке;
- B) Аристотельге;
- C) Плотинге;
- D) Пифагорға;
- E) Зенонға.

## 13-Тақырып.

### ФИЛОСОФИЯЛЫҚ АНТРОПОЛОГИЯ

#### 21-Нұсқа

##### 1. Түгендеп көрсетілген пікірдің қайсысы дұрыс:

- A) адамның психикасын миды есепке алмай зерттеуге болады
- B) адамның бас миын зерттеп, сананың мәнін толық түсінуге болады
- C) машинада санамен ұғып, ойлай алатынын білдіреді
- D) адамның қоғамдық жаратылысын, оның еңбегінің қоғамдық сипатын талдамай сананың мәнін түсіну мүмкін емес
- E) сана қоғамдық жағдайға тәуелсіз пайда болады

##### 2. Қандай әрекет барысында адам дұрыс қалыптасады:

- A) даму барысында
- B) кітаптарды оқығанда
- C) нақты тарихи уақытта және әлеуметтік кеңістікте, тәрбие мен тәжірибелік әрекет барысында
- D) әлеуметтену негізінде
- E) оқу процесінде

##### 3. Антропология ілімі - бұл:

- A) тірі ағзалардың генезисі жайлы ілім
- B) тұлға жайлы ілім
- C) адам жайлы ілім
- D) трансцендентальдік жайлы ілім
- E) тропикалық белдеу фауналар жайлы ілім

##### 4. Социогенездің маңызды факторы болып саналады:

- A) адамның алдыңғы аяқтарының еңбек етуге икемділігі
- B) адамның өмір сүру жағдайларына бейімделуі
- C) есту қабілеттілігі
- D) тілдің дамуы
- E) көру мүшесінің дамуы

##### 5. «Адамды адам еткен еңбек» теориясы қашан кең етек жайды:

- A) XVII ғасырда

- B) XIX ғасырда
- C) XVI ғасырда
- D) XX ғасырда
- E) XVIII ғасырда

##### 6. Антропосоциогенез идеясына жатпайтын фактор:

- A) еңбек
- B) тіл
- C) сана
- D) инстинкт
- E) ойлау

##### 7. Антикалық ойшылдар бойынша адам бейнесі:

- A) антропоорталықтық
- B) теоорталықтық
- C) әлеуметорталықтық
- D) ғарышорталықтық
- E) мәдениорталықтық

##### 8. Ортағасыр ойшылдары бойынша адам бейнесі:

- A) антропоорталықтық
- B) теоорталықтық
- C) әлеуметорталықтық
- D) ғарышорталықтық
- E) мәдениорталықтық

##### 9. Қайта өрлеу ойшылдары бойынша адам бейнесі:

- A) антропоорталықтық
- B) теоорталықтық
- C) әлеуметорталықтық
- D) ғарышорталықтық
- E) мәдениорталықтық

##### 10. Бұл түсінікте адам – адам тегінің жеке мүшесі ретінде қарастырылады:

- A) тұлға
- B) индивид
- C) субъект
- D) объект
- E) жекелік

##### 11. Адамның табиғи және психикалық сапасында (жады, темперамент, мінез-құлық) өзін көрсетуі:

- A) жеке тұлға
- B) индивид
- C) субъект
- D) объект
- E) индивидуалдық

**12. Адамның табиғи қасиетіне жатпайтын не:**

- A) бойы
- B) көздің түсі
- C) инстинкт
- D) тәннің қалыптасуы
- E) рухани мәдениет

**13. Тұлға мәні мынаған негізделген:**

- A) табиғи қасиетке
- B) әлеуметтік қатынастарға
- C) биологиялық табиғатқа
- D) психикалық сапаға
- E) темпераментке

**14. Адам бойындағы ең басты күші сексуалды құмарлық либидо болып табылатын бейсаналықты ашқан:**

- A) Кант
- B) Кьеркегор
- C) Лейбниц
- D) Фрейд
- E) Шопенгауэр

**15. Қазіргі заманғы ғылымдағы адам табиғаты туралы қалыптасқан пікір:**

- A) биоәлеуметтік
- B) биологиялық
- C) әлеуметтік
- D) психологиялық
- E) физиологиялық

**16. Қазіргі заман философиясында адам мәселесін негізге қоятын бағыт:**

- A) неопозитивизм
- B) неотомизм
- C) сыни реализм
- D) прагматизм
- E) экзистенциализм

**17. Адамның дүниеге қарым-қатынасының өте маңызды түрі:**

- A) теориялық
- B) ғылыми
- C) субъективті
- D) практикалық
- E) діни

**18. Философияның қай бөлімі адам мәселесін, адам болмысының фундаментальдық негіздерін зерттейді:**

- A) диалектика және таным теориясы

B) аксиология

C) философиялық антропология

D) онтология

E) гносеология

**19. Грек тілінен аударғанда “antropos” деген сөздің мағынасы:**

A) табиғат

B) құдай

C) адам

D) ғарыш

E) ғылым

**20. Өмір мәнін аскетизм тұрғысынан түсіну:**

A) ләззатқа ұмтылу

B) тілектерді қанағаттандыру

C) өмір – әлемнен бас тарту, күнәдан арылу үшін тән рахаттан бас тарту

D) өмір мен өлім бірдей

E) өз талаптарын орындау

## 14-Тақырып.

### ӘЛЕУМЕТТІК ФИЛОСОФИЯ

#### 22-Нұсқа

##### 1. Диалектикалық-материалистік философия тұрғысындағы қоғам анықтамасы:

- A) қоғам жеке адамдардың жиынтығы емес, олардың бір-бірімен әлеуметтік байланыстары қатынастарының жиынтығын білдіреді;
- B) қоғамдық қатынастар адамдар арасындағы табиғи байланыстардың жалғасы;
- C) барлық қоғамдық қатынастардың маңызы бірдей;
- D) қоғам дегеніміз – фикция;
- E) қоғам – адамдардың жиынтығы.

##### 2. Тарихты идеалистік тұрғыдан түсінудің мәні неде:

- A) адамдардың қоғамдық тарихы қашанда болса олардың жеке дамуының тарихы, оны олар түсінсе де, түсінбесе де;
- B) өндіргіш күштердің даму дәрежесі қоғамдық прогресті қамтамасыз етеді;
- C) идеялар дүниені басқарады;
- D) қоғамның тарихын ұлы тұлғалар жасайды;
- E) табиғи заңдылықтар қоғамның дамуына себепші болады.

##### 3. Волюнтаризмнің негізгі идеясын атаңыз:

- A) тарих барысы – жеке тұлғалардың әрекетіне, сол сияқты көпшілік халықтың іс-әрекетіне тәуелсіз;
- B) атақты жеке тұлғалар, объективті жағдайлармен санаспай тарихты өзі ерік әрекетімен жасайды;
- C) халық – қоғамның объективтік даму заңдарына сәйкес материалдық жағдайларға сүйене отырып тарихты жасайды;
- D) тарих – дүниежүзілік ақыл-ойдың қызметінің жемісі;
- E) тарих құдайдың ойлау жемісі.

##### 4. Қоғамның рухани өмірі-ол:

- A) комфорт;
- B) ақыл-ой қызметінің көрінуі;
- C) адамдардың практикалық іс-әрекетінің негізінде дамитын сезімдері, еріктері және даму процесінде көрінетін ақыл қызметінің барлық жиынтығы;
- D) ғылымның дамуы;
- E) адамдардың еркі мен сезімдерінің жиынтығы.

##### 5. Әлеуметтік философия пәнінің анықтамасын төмендегілердің қайсысы берді:

- A) Н.А.Бердяев
- B) С.Л.Франк
- C) В.С.Соловьев
- D) В.В. Розанов
- E) И.А.Ильин

##### 6. Әлеуметтік-философиялық талдаудың принципіне мыналардың қайсысы жатпайды:

- A) детерминизм принципі;
- B) даму «тарихшылдық» принципі;
- C) синергетика принципі;
- D) әрекет принципі;
- E) бихевиоризм принципі.

##### 7. «Социология» ұғымын мен оның пәндік саласы туралы жалпы түсініктерді ғылыми және философиялық айналымға алғаш енгізген:

- A) Кант
- B) Карнап
- C) Кассирер
- D) Карнеги
- E) Конт

##### 8. Әлеуметтік құрылымдардың, қауымдастықтардың әлеуметтіктің «децентрациясы» (орталықтардың, орталықтандырудың болмауы, жойылуы) қай философиясының өлшем принциптерінің бірі:

- A) постпозитивизм
- B) посттоталитаризм
- C) поставангардизм
- D) постимпрессионизм
- E) постмодернизм

**9. Қоғамдық ғылымдардың логикасы мен заңдылықтарын төмендегілердің қайсысы айналысады:**

- A) әлеуметтік прогресс теориясы
- B)

әлеуметтік таным методологиясы

- C) әлеуметтік сын теориясы
- D) жалпы социология
- E) философиялық антропология

**10. Қоғамдық таптардың классикалық анықтамасын айтқан кім:**

- A) Маркс
- B) Энгельс
- C) Плеханов
- D) Ленин
- E) Бжезинский

**11. Географиялық детерминизм теориясының қазіргі заманғы варианты, жекелеп алғанда қандай теориясында кездеседі:**

- A) Л.Гумилевтің этногенезінде
- B) Фукуяаманың тарихтың соңында
- C) Тойнбидің циклдық өркениетінде
- D) адамның астральдық шығу тегінде
- E) геосаясатта

**12. Егерде Л.Н. Гумилевтің теориясының мазмұнын қысқаша қарастырсақ, онда «этнос» - дегеніміз:**

- A) психологиялық категория
- B) жаңа қалыптасқан термин
- C) авторлық елес
- D) тарихтың факторын белгілеу
- E) «ландшаптағы халық»

**13. Локальды өркениеттердің даму теориясының негізін салушылардың бірі:**

- A) Данилевский
- B) Ясперс
- C) Дж.Вико
- D) Леви-стросс
- E) Ф.Бродель

**14. К.Маркс бойынша, қоғамның тарих теориясы:**

- A) таптар мен таптық күрес
- B) қоғамдық формациялар теориясы
- C) қосымша құн теориясы

D) капитал теориясы

E) әлеуметтік революция теориясы

**15. Әлеуметтануды қоғамды зерттейтін ғылым ретінде енгізген:**

- A) О. Конт
- B) Э. Дюркгейм
- C) К. Маркс
- D) М. Вебер
- E) Ф. Энгельс

**16. Қоғамның диалектикалық-материалистік концепциясының негізін салушы:**

- A) О. Конт.
- B) Э. Дюркгейм.
- C) К. Маркс.
- D) М. Вебер.
- E) П. Сорокин.

**17. Әлеуметтік институттардың қатарына жатпайтыны:**

- A) мемлекет
- B) әскер
- C) достық
- D) отбасы
- E) дін

**18. Әлеуметтік философияда әлеуметтік рольге жатпайтыны:**

- A) мұғалім
- B) командир
- C) әке
- D) индивид
- E) қасиетті әке

**19. Қоғамдық құрылымды, қатынастарды және байланыстарды зерттейтін философиясының бөлімі:**

- A) онтология
- B) гносеология
- C) мәдениет философиясы
- D) әлеуметтік философия
- E) эпистемология

**20. Адам мен қоғамның қалыптасуы:**

- A) филогенез
- B) социогенез
- C) онтогенез
- D) биогенез
- E) антропосоциогенез



## 15-тақырып.

### ҚАЗІРГІ УАҚЫТТАҒЫ ЖАҒАНДЫҚ СЫН-ҚАТЕРЛЕРДІ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ТҰРҒЫДАН ҰҒЫНУ

#### 23-Нұсқа

1. «Жаһандық проблема» ұғымы қашан кең қолданыла бастады?

- A) 60-жылдың аяғы
- B) 50- жылдың басы
- C) 60-70 жылдар
- D) 1998
- E) 1995

2. Жаһандық мәселенің бірінші тобы қалай аталады?

- A) рационализм
- B) әлемнің материалдық бірлік идеясы
- C) интерәлеуметтік мәселелер
- D) ғылымдық
- E) әлеуметтік

3. Ғаламдық мәселенің екінші тобы қалай аталады?

- A) табиғат пен қоғам
- B) әлеуметтану
- C) су
- D) инновация
- E) әлем

4. Ғаламдық мәселенің үшінші тобы қалай аталады?

- A) адам мен қоғам
- B) адам
- C) әлеует пен қоғам
- D) табиғат
- E) адам

5. Ғылым дегеніміз қалай аталады?

- A) объективті ақиқат білімдерді дүниеге келтіруге арналған іс-әрекет.
- B) шындықтың ақиқатқа сәйкес келуі
- C) танымның бірінші формасы
- D) Гипотезаның қорытындысы
- E) танымның салыстырмалы түрі

6. Техника қандай сөзден шыққан?

- A) «тэхнэ»
- B) «техно»
- C) «техник»
- D) «техо»

E) «ҒЫЛЫМ»

7. «Қазақстан-2050» стратегиясы қай жылы қабылданды?

- A) 2012 ж.
- B) 2011 ж.
- C) 2014 ж.
- D) 2015 ж.
- E) 2016 ж.

8. Орыс христиандық экзистенциализмінің өкілі:

- A) Н. Федоров
- B) П. Флоренский
- C) В. Соловьев
- D) С. Франк
- E) А. Бердяев

9. Синергетиканың маңызды негізі

- A) орыс ойының төлтумағын
- B) Еуропа философиясы
- C) материяның өзін-өзі ұйымдастыруының кейбір әмбебап принциптері
- D) патриоттық қозғалыстары
- E) Рим философиясы

10. «Философиялық хаттардың» - авторы кім болды:

- A) Н. Бердяев
- B) Ф. Достоевский
- C) П.Я. Чаадаев
- D) В.С. Соловьев
- E) Л.Н. Толстой

11. Ресейдің Еуропалық үлгі бойынша дамуын қолдаған ойшылдар қалай аталады:

- A) славянофильдер
- B) батысшылдар
- C) христиандар
- D) таза орыстар
- E) патриотшылдар

12. Славянофильдердің өкілдерін атаңыз:

- A) А.Хомяков, И.Киреевский
- B) Герцен, Огарев
- C) Н.Чернышевский, Н. Островский
- D) Грановский
- E) Булгаков

13. Ресей «құрылған жоқ», өсіп шықты – деген идеяны кімдер айтты:

- A) католиктер
- B) христиандар
- C) мұсылмандар
- D) славянофилдер
- E) батысшылдықтар

**14. Ф. Достоевский философиясының ерекшелігі неде:**

- A) табиғатты сипаттау
- B) этика мәселесі
- C) салт-дәстүр
- D) кейіпкер ойы мен қылығы
- E) моральдық этика

**15. Орыс философы В.С. Соловьев қандай идеяның негізін қалады:**

- A) Ресей құтқарушылық миссиясы
- B) Ресейдің еркін дамуы
- C) Құдайға жалбарыну
- D) Дін философиясының біліммен тұтастығы
- E) Соборлық

**16. «Ресей мен Еуропа» атты кітаптың авторы:**

- A) О. Шпенглер
- B) А. Тойнби
- C) Н. Данилевский
- D) В. Ключевский
- E) П. Сорокин

**17. Адамдардың өмірі мен тағдырын – климат және ландшафт анықтайды – деген кім:**

- A) В. Вернадский
- B) Л.Н. Гумилев
- C) О. Конт
- D) Х. Чемберлен
- E) П.Я. Чаадаев

**18. XIX-XX ғасырдағы орыстың діни философиясының өкілі:**

- A) И. Герцен
- B) Н.П. Огарев
- C) М.А. Бакунин
- D) В.С.Соловьев
- E) В.Г. Белинский

**19. «Орыс коммунизмнің мәні мен қайнар көзі» атты кітаптің авторы:**

- A) А.Плеханов
- B) С.Франк
- C) Достоявский
- D) Соловьев
- E) Бердяев

**20. «Ақпараттық қоғам» терминін енгізген:**

- A) К. Поппер
- B) М. Хайдеггер
- C) Д.Белл
- D) Дж. Милль
- E) Э. Фромм

**Пайдаланған әдебиеттер тізімі**

1. С.К. Мырзалы. Философия.- Алматы: Бастау, 2008.
2. Г.Ж. Нұрышева. Философия. - Алматы: Инжу-маржан, 2013.
3. Ж. Сарсенова. Философия: оқу құралы. Алматы: Өлке баспасы, 2010.
4. О.А. Сегизбаев. История казахской философии. - Алматы: Ғылым: 2001.
5. Ә. Нысанбаев, Т. Әбжанов. Қысқаша философия тарихы. - Алматы, 1999.
6. Т.Х. Ғабитов. Философия: электронды оқу құралы. 1998.
7. Ғ. Есім. Сана болмысы. - Алматы: Қазақ университеті, 2007.

«Философия» пәні бойынша тестілер материалдарының жинағы жалпы білім беретін пәндер кафедрасының отырысында қарастырылып, мақұлданды. Хаттама № 10 «23» қаңтар 2018 жыл.

**Жалпы білім беретін пәндер кафедрасының бастығы полиция полковнигі**

**Х.К. Уразбаев**